

Naročnina
\$2.00
na leto.

Clevelandška Amerika

6129 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

ST. 92. NO. 92.

VOL. III.

CLEVELAND, OHIO, V PETEK 18. NOVEMBRA 1910.

Mestne novice.

Pregled društvenih veselic, ijer in zabav, ki se priredijo tekom prihodnjega tedna.

ZAHVALNI DAN.

Se nikdar se ni v naši slovenski naselbini priredilo tekom enega tedna, tekom šestih dñih toliko društvenih veselic, kakor se jih bo prihodnji teden. Že pred nekaj meseci smo pisali, da društvenih veselic, če jih je prav veliko, nikakor ne preveč. Poslili moramo, da se naša naselbina množi, širi, raste, vedno nova društva se ustanavljajo in preprščani smo, da imamo danes že nad 40 društev v naši naselbini. Prav je tako. Rojaki se morajo zavedati, da pristopajo k društvam. Z veseljem opažamo zadnje čase, da se že dolgo nripitel nobenega slučaja, da bi rojak umrl ali bil pobit, ki ni bil pri društvu. To je znamenje, da zelo pristopajo k društvom.

Potem pa glede veselic. Večno se jih priredi. Prav je. Samo od občinstva ni prav, ker premašo pride na take veselice. Vzemimo, da je v Clevelandu samo 20.000 Slovencev. Recimo, da se priredi na leto 75 društvenih veselic. Ako bi torej prišlo na vsako veselico 300 Slovencev, tedaj bi bilo ravno prav. In na leto žrtvali za veselico 50 centov ali en dolar, ni mnogo. Tako pa opazujemo, da je pri veselicah vedno skoro ena in ista vrsta ljudij, navdušeni društveniki. Siroka masa raje sedi doma in se tam zabava. Če posmislimo, da je namen društvenih veselic okoristiti društveno blagajno, iz katere se potem podpirajo bolni rojaki, bi že morali pričakovati, da se jih kaj več snide pri veselicah. Posamezen dolar za društveno blagajno se ne pozna, pozna se pa, če jih pride skupaj 300. Ravno prihodnji teden imamo 4 društvene veselice. Če pride na vsako teh veselice vsaj 300 ljudij, zneset je šele 1200 oseb, ki se udeležijo veselic. Ogromna večina pa ne bo pri veselicah, kar je tako običajno, ker pri takih prireditvah nihe ne išče lastnega dobička, pač pa je storjeno vse v prid društvenih blagajn za podporo rojakov Slovencov, na dantorej in posetite obilno veselice prihodnji teden. Naj na tem mestu naštemo nekoliko programa za prihodnji teden.

V nedeljo 20. novembra priredi društvo Lunder Adamic vnovito na slovenskem clevelandskem odrnu igro "Napoleona vojska v Novem mestu". Društvo se je jako potrudilo, da je vse dobro prirejeno in da bo občinstvo ponudena najboljša zabava. Igra se vrši v nedeljo, v Knausovi dvorani, začetek ob 8 zvečer. Vstopnina 25, 35, 50 centov. Ker je te igri obširno poročano na drugi strani našega lista, ne moremo reči drugega kot da bo žal rojakom, če si igre ne pogledajo. Torej nepozabite nedelje.

Samostojno društvo sv. Vida (staro Vidovo društvo), ki že mnogo let ni priredilo veselice, jo priredi na predvečer Zahvalnega dneva, 23. novembra v John Grdinovi dvorani. Društvo ima tako lep program. Štečljov se bo vršil za purnino, petelinu, dva velika zjaca, ne kokonji in razne druge dobitki.

Odbor je vse najboljše

preskrbel za veselico. Posebnost bo lepo petje cerkvenega zborja. Vstopnina na to veselico je prosta. Torej lepa prilika za vse.

V nedeljo je seja vseh članov podružnice sv. Cirila in Metoda. Člani so prošeni, da se udeleže v obilnem številu, ker se bo posvetovalo o važnih stvareh.

ZAHVALNI DAN.

— V četrtek popoldne je obisk našega uredništva Rev. J. C. Mertel iz Pittsburgha, v spremstvu Rev. Vrhunca.

— Na Zahvalni dan, ki je letos v četrtek, 24. novembra priredijo "Slovenske Sokolice" svojo veselico, in sicer v Knausovi dvorani. Mičen program, katerega smo baš prejeli, nazzanja, da bo veselica kaj živahnja. Med drugimi posebnoščimi se vrši naroden ples, spremljan z bombami, koriandi in granati. Posebnost bo tudi brzični hrvojav. Seveda društvo "Vrtine" ne bo manjka na tej veselici, za dobro petje bo pa skrbelo društvo "Buu-čevje". Konečno se bo pa licitiralo za neko jako čudno živo! kar bo posebno zanimivo. Godba tamburašev. Vstopnina 25 centov. Cisti dobiček je namenjen za nabavo nove društvene zastave.

— Vabilo. Ob prilikih najine poroke vabiva vse prijatelje in znanke na svatbo, ki se vrši v pondeljek, 21. novembra v J. Grdinovi dvorani, na 602 St. Clair ave. Josip Birk in Zofka Vilhar.

— Lovci, da ti presneti lovci! S puškami, handžarji, revolverji in pištolami so sli na "jago". Hoteli so se pripraviti za društveno veselico, katero prirede v Joh Grdinovi dvorani v soboto, 26. novembra. Poslali so najboljše lovec na lov, da nastreljajo dovolj divjadi za zajcio pojedino, ki se vrši na tej veselici. Kakšna je bila sicer usoda lovec na lov, ne vemo prav natančno, toliko smo pa dognali, da bo zajce pečenke dovolj, čeprav mogoče ne iz Melvine County, kjer so zajci skakali preko glavnih slovenskih lovecov, pač pa od kje drugje. Baje je predsednik društva ustrelil celo divjega kožula, tam nekje pri Cincinnati. Mogoče se dobi celo Medvedja pečenka. Kaj se ve. Eno je pa gotovo, da take veselice, kar jo bodoje priredili slovenski loveci v soboto 26. novembra v Grdinovi dvorani, se nismo kmalu imeli. Pa tisto bodo, saj imamo še dovolj časa prihodnji teden, da natančneje razložimo vse o tej lepi veselici društva "Slovensko podporno društvo".

V pondeljek je umrla v St. Ana bolnici 49 let starata Maria Jerše. Pokojnica je bila doma iz Roga pri Velikih Laščah, od koder je prišla v Ameriko že pred 17 leti. Pokojnica je bila zelo delavna žena in bila priljubljena med stotinami svojih prijateljev, ki izrekajo svoje sožalje družini. Bila je članica dr. Srca Marije, ki je pokojnici priredilo lep pogreb, ki se je vršil v četrtek zjutraj. Naj v miru počiva!

Starišem Debeljak je umrl 4 mesečni sin Frank, starišem Lauric hčerka Nežika.

Opozorjam na uganjko, priklopleno v današnjem izdaji našega lista. Objednanim po opozorjanju rojake na oglase v današnjem listu. Kupujte, delujte z onimi, ki oglašajo v našem listu.

— Anton Grdina je dobil krasne steptike koladjarje, katere

Važna konvencija.

V St. Louis, Mo. zboruje delavska organizacija American Federation of Labor.

SOCIJALISTI.

St. Louis, Mo., 17. nov. V pondeljek je bila takoj otvorena 13. konvencija American Federation of Labor. Čez 500 delegatov je navzočih. Predsednik Gompers je izjavil, da so vse sedaj 28.000 lokalnih unij pod to delavsko organizacijo. Nadalje je predsednik Gompers priporočal, da se ujetje zdrže politike, ker se je v vseh slučajih dokazalo, da politikarenje samo zgubo ugleda in namreč "društvo sv. Barbare" v istih, kako se imajo Slovenci po slovenskih naselbonah, in se posebno rad prebiram list "Cl Ameriko", številko za številko, ker prinosa razna naznana v zanimivosti. In ravno danes čitam v št. 90, ki prinaša novice iz Clevelandova, na prvi strani, namreč "društvo sv. Barbare", št. 6. se je, kakor nisem, odklopilo, itd... ne vem, če prav vidim danes ali ne, da se piše da odstopi celo društvo, pa vendar sem žalostno prepričan, da je res tako pisano.

Dragi mi sobratje Združenih postaj, posebno v Clevelandu in okolici, ni se minilo tri meseca od tega, kar smo bili zbrani od raznih postaj delegatje v vasi naprednji naselbini v Clevelandu. In takrat smo si podali roke v znamenje bratovske ljubezni, da ostanemo zvesti člani organizacije in kot delegatje smo delali v vasi naselbini šest dni za napredek organizacije, in ob sklepku konvencije smo bili v svesti, da smo naredili vse za napredek organizacije, in ob sklepku konvencije smo bili v svesti, da smo opazili udanost Clevelandčanov na naši strani, in preprščani smo bili, da so sobratje od postaj v vasi naprednji naselbini delegatje v Clevelandu, in od drugih postaj v okolici zadovoljni. Saj mislim, da so tudi bili, ker je vse tako kazalo na večer banketa, ko smo opazili občeno zadovoljnost. No, in sedaj čitam ta odstop postaje. Kaj pa je konvencija sklenila tako hudega, da vam kar sedaj po tej konvenciji ni več mogoče biti pri naši organizaciji. Saj vi gospodje delegatje iz Clevelandova niste zahtevali nicesar posebnega pri konvenciji, da se ne bi o tem razmisljivalo. Ker dobro vem da je to bud udarec za našo organizacijo, če toliko postaj odstopi, ker delavci, ki zastopajo socijalizem pri tej delavski organizaciji, so še v veliki manjšini. Zna se pa zgoditi, da se to prijeti že v prihodnjem letu. Sedaj predsednik Gompers, ki nasprotuje socijalizmu, ima še veliko prirvščev. O njem se je socijalistični kongresman Berger, ki je bil pravkar izvoljen, tako-le izrazil: Gompers je, kaj zaslužen mož za organizacijo, ki je skedenj privedel do tega, kjer je danes. Toda dandanes ne more več tako zastopati te velike delavski organizacije, ker on ne odgovarja modernim potrebam. Treba je novega moža na krmilo te organizacije, ki bo razumel potrebe sedajnega časa, in razumele potrebe današnjega delavstva.

Slovenski socijalistični klub v Clevelandu je daroval za slovenske strajkarje v Pensylvaniji sveto \$1.25.

Dopisi.

Nekaj komentara bivšega delegata na konvenciji dr. sv. Barbare v Clevelandu.

SLAVNOST V WAUKEGAN.

Bridgeport, O., 14. novem. Dragi mi list, Amerika! Oprostite, da vas danes nadlegujem za malo prostora v listu, ker pazno in rad čitam novice v listih, kako se imajo Slovenci po slovenskih naselbonah, in se posebno rad prebiram list "Cl Ameriko", številko za številko, ker prinosa razna naznana v zanimivosti. In ravno danes čitam v št. 90, ki prinaša novice iz Clevelandova, na prvi strani, namreč "društvo sv. Barbare", št. 6. se je, kakor nisem, odklopilo, itd... ne vem, če prav vidim danes ali ne, da se piše da odstopi celo društvo, pa vendar sem žalostno prepričan, da je res tako pisano.

To je najnovejše vrste iznajdb na zavarovalnem polju. Clevelandška Casualty zavarovalna družba je nastavila po mestu posebne boxe, kamor se lahko vrži nikelj, in vse pride popolna zavarovalna polica, glaseča se na \$500 zavarovalnine. Objednem posebna mašinarija zaznamuje uro, minutno in številko zavarovalne police. Vse to se zgodi v pol minuti časa.

Kako bo delovala ta nova naprava, bodemo videli. Kaj kmalu se dobi tudi kak goljui, ki bo lahko poceni prisel do zavarovalnine, brez nikelja v boxi.

— OBA UMIKATA.

Tola, Rusija, 17. novembra. Tolsoj je smrtno bolan. Veliki ruski misle morda kmalu premire. Pri njem je njegova soprona, tudi na smrt bolna, ki je toliko let bila njegova zvesta pomočnica pri vseh njegovih delih. Tolstoj trpi na nevarni mrzlici dočim je soprona vsa uničena radi živene bolezni. Tolstoj je nameraval iti proti Kaukazu ob obrežju Črnega morja, vendar ga je bolezni med potjo prisilil. Sedaj leži na neki zeleniški postaji.

Waukegan, Ill., 14. novem. Čenjeni g. urednik Prosim nekoliko prostora za moj dopis. Kar se dela tiče pod lastjo American Steel in Wire Co., delamo precej slabo, namreč po 4 ali 5 dñih v tednu, pa se iste dñeve, katero vjamenio, ne moremo dosti zasluziti, komaj za vsakdanji kruh. Zatorej ne svetujem rojaku, da bi hodil sem delao iskat.

V društvenem oziru prav dobro napredujemo. Imamo 10

moških in 3 ženska podporna

društva, nekatera samostojna,

druga pa spadajoča k po-

sameznim Jednotam.

Na zahvalni dan bo obhajalo

najstarejše in anjuročnejše dru-

štvo sv. Jožeta št. 53 K.S.K.J.

to letnico obstanka svojega de-

lovanja. Da se pa slavnost tem

bolj poveča, priredi društvo po

dopolanskim slavnostim veselico

v Math Slanovi dvorani na de-

seti cesti v No. Chicago, kateri

so vabljeni vsi rojaki in

rojakinje, da bi se blagovoljno

polnoštevilo udeležiti. Cisti do-

bikek je namenjen vprid dru-

števni blagajni.

Zatorej rojaki, nikar ne pre-

zrimo tega dneva, vdeležimo

se vse izvanzredne slavnosti,

nekateri misljijo, da morajo pla-

čevati za pol leta nazaj, kar

pa nikakor ni prav, ker naroč-

nina se pri vseh listih plačuje

vnajprej. Prosimo torej, da

rojaki, naši naročniki v Cleve-

landu to upoštevajo in blago-

voje plačati vnajprej naročni-

no, ko pride k njim naš za-

stopnik in raznasalec. IV. Lah.

Vsem tistim, ki se niso

dobili nazaj svoj naloženi denar

pri Franklin Savings Bank,

na se zglasijo pri W. E. Pa-

terson, American Trust Bldg.

ali pa pri John J. Grdina, 6102

St. Clair ave. ali pa v našem

predmestju.

Nova zavarovalnina

Clevelandška zavarovalna družba je dobila nov način zavarovanja proti nesrečam.

SAMO EN NIKEL.

Vržite nikel v odprtino, in iz odprtine dobite zavarovalno polico, ki je veljavna en dan. Ako se priprej isti dan, da unijete, dobite \$500 zavarovalnine in \$2.50 na teden, če ste bolni radi poškodbe. Vržite nikelj v odprtino vsak dan pa ste zavarovani včasno za \$500.

To je najnovejše vrste iznajdb na zavarovalnem polju. Clevelandška Casualty zavarovalna družba je nastavila po mestu posebne boxe, kamor se lahko vrži nikelj, in vse pride popolna zavarovalna polica, glaseča se na \$500 zavarovalnine. Objednem posebna mašinarija zaznamuje uro, minutno in številko zavarovalne police. Vse to se zgodi v pol minuti časa.

ZADNJI ČAS JE SEDAJ,

da se naročijo društvena pravila če jih hočejo cenjena društva imeti v rokah pred novim letom. Pišite takoj in vprašajte za cene. Mi izdelujemo vse društvene tiskovine, kar jih rabijo društva in Jednote.

Pošiljamo denar

po AMERICAN EXPRESS CO. po vseh kraji Amerike Money ordri so ravno tako dobri kot poštni in poštnina je ravno tako majhna kot na pošti

Clevelandska Amerika,
6119 ST. CLAIR AVE.

JESEN JE TU.

Glejte da se zavarujete proti mrazu in jesenskem vremenu. Kupite si toplo in čedno obleko, ki vas bo grela obenem pa krasila. Pravkar sem dobil veliko zalogo najmodernejših

Jesenskih narejenih oblek

ki so čudovito poceni. Samo enkrat vprašat; ne boste dobili boljših oblek drugod za ta denar.

Ako se pa hočete malo bolj "poščaviti", pride k meni, da Vam umerim naročeno obleko: blago vsake vrste na ogled in vsaka pri meni narejena obleka zajamčena.

Da so rojaki pri meni res dobro postreženi, zato pričajo mnogoštevilni sednji odjemalci ki so zadovoljni za blagom. Želim samo to, da bi se kolikor mogoče dosti rojakov ogledalo prodajalno in se prepričalo o mojem blagu in mojih oblekah.

Pri meni dobite polno zalogu

moške oprave, oprave za fante in dečke. Obleka in oprava za šolske otroke.

Če boste enkrat kupili, boste prišli še večkrat. Vsem rojakom se priporočam

JOSIP GORNJK,
6113 ST. CLAIR AVE.

Podružnica.

672 Collamer St., Collinwood, Ohio

V podružnici imam poleg moške oprave vse potreščine za ženske obleke, Dry Goods, krila itd. Collinwoodom priporočam svojo trgovino, ker je edina slovenska trgovina v Collinwoodu.

VABILO
na
VESELICO,
katero priredi
SLOVENSKO LOVSKO POD. DRUŠTVO
dne 26. nov. ob 7. uri zvečer
V J. GRDINOVI DVORANI.

Kar najboljše bo preskrbljeno za dober vzpored veselice. Dobile se bodejo kranjske klobase, guljaš in vsakovrstna piča. Ob 12. uri zvečer se pa vrši banket ali ZAJČEVA POJEDINA.

Vstopnica za pare 25c, posameznike 15c, katera vstopnica tudi velja za pristop k banketu ali zajčji pojedini.

Ob 9. zvečer licitacija za živega purmana.

Ob tej priliki so vabljena vsa clevelandска društva, slovenska in hrvatska, da se udeležijo te veselice, ker bo ta veselica nekaj posebnega. Igrala bo izvrstna godba pod vodstvom Frank Butaja.

K obilni udeležbi vabi

Slovensko lovsko podporno društvo.

Kako je stari Molek tatu iskal.

silo v gručo, ki se je valjala po tleh, ter porinil oba bojevna narazen. Sedaj stoprje spoznal Miška. Ta je klel in se pridusal, da je Molek blažen, da mu je vola spašila, da ga je hotel umoriti. — Molek pa je venomer vpil vimes: "Tat, tat, kje imaš moj denar!"

Goropečniku in Luku ni bilo treba dolgo dopovedovati, da se ocetu blodi po glavi, nego sta ga prijela in s pomočjo drugih in Miška krepko zvezala, kakor pravega norca.

Molek je strmel: "I, kaj pa hocete tolovati?" je zavpil ter zkušal pretrgati vezi na rokah. A zaman.

"Le mirni bodite, oče, vam je slabovo! Pojdimo domov!"

"Kaj mislite, da sem zblaznil, kaj?" je kričal stari ter zatrjeval, da je tako pameten ko drugi: — je jel pripovedoval o Ostrižencu in o risu — a to je druge še bolj prepričalo, da je blazen. Navzlie vsemu oporekanju so ga vleklki zvezanega domov. To je bilo pa preveč. Domov prisledi se je stari zgrudil na klop pri peti, ter bridko zajokal, kakor otrok: "Ta sramota, ta sramota!" je vzdihoval. Vsem se je smilili, odvezili so ga, in v zadrženje vseh je bil čisto pameten. Spat je sel kot drugo-krat, a večerjati se mu ni zljudilo.

Drugega dne se je oglasil mešeter Miška povprašat, kako je staremu: dejali so mu, da je pri pravi pameti, in da je moral biti tudi sinoči. Mati je celo grdo gledala mešetarja.

"No, čakaj, — dobro" je dejal Miška, "če je bil pameten, potem bo pa tudi pred sodiščem odgovarjal!"

In tako se je zgodilo.

Mešeter je tožil Moleka zaradi razžaljenja časti, in ker Molek ni hotel idpuščanja prosiši, ali sploh preklicati svoje trdive, da je Miška — tat, je bil obsojen na tri dni zapora. Molek jih je presedeti v ječi na Brdu.

VI.

To je bil najlužji udarec. Kolikor ga je že trla vsa druga nezgoda, izguba novcev, posmehovanje sosedov, — doma neprijazni obraz, vendar sta obsodba in kazen Moleka najbolj trdo zadeli. Postaral se je do jeseni skoro za nekaj let in hrbit je nosil že malo sključen. To je pa tudi mater jelo skrbeti, a če je možu kaj prigovarjala, naj stori to ali ono, da piše kako domačo zdravijo, jo je zapedil kar izgrda.

"Z ocetom gre pod zlo," je dejal tudi Luka nekega dne. "I seveda!" je pritrdila mati, "pa kdo mu pomire? tisti nesrečni denar!"

"Jaz bi rada vedela, dali je res ukraden!" je vzdihnila Anka.

"Beži, beži!" je ugovarjal Luka. "Spravili so ga, to jaz pravim, in zmesalo se jim je. Saj sami ne vedo, koliko imajo. Goropečniku so vendar posodili — in potem so ga gori na cesti napadli! Meša in bloči se juri včas po glavi, — pogragati pa ni mogoč!"

"Jaz bom pa poslala po staro Mesojedo v Razborje: ona pomore v vseh boleznih in umezane bripetljaje in uroke odgnati in zagovarjati," je trdila mati Reza.

Otroka sta bila zadovoljna, in zmenili so se, da pojde sin prihodnji petek po Mesojedu. Bilo je že okoli sv. Lukeža, in isti petek popoldne, ko so druži pričakovali stare čarodejke in padarice — kakor so ji dejali, je jata pihati ostra burja takoj, da je tudi Molek doma ostal, in pri peči sedel in izbiral nekaj turščinj stržev, ter jih pokladal na peč, da se hitreje posuše. Niti sanjalo se mu ni, kaj hočajo domaci noboj z njim ukreniti. Protiv večeru se je res oglašila Mesojeda, stari sključena baba od onkraj Save, ki so ji ljudje mnogo vrjeli in se vrljali njenim vranjam in se bolj njenim čudnim zdravilom. Molek jo je poznal, a nikdar je ni posebno navel, in če je priberačila mnogo stvari, je da rad brž kosnila ali klic krajšča, da je le

daljša. Nocoj mu pa celo ni bila po volji; zagodrnjal je poluglasno, ko je sedela na klop ob drugi strani peči in najrajsi bi jo bil zapodil; toda ostri pišč okoli hiše ga je opomnil, kako neusmiljeno bi bilo takoj ravnanje. Zato je molčal in samo hrbet obrnil proti stari. Pa ta ni dolgo mirovala. Ko je bila zaužila nekoliko mleka, ki ji je z njim postregla Reza, je šepnila:

"Danes je prvi dan, nocoj pri večer! Nocoj je mladi petek — mlaj — to je pravo!" Reza je pa prikinula veselo in zdevoljno. Oče se ni zmenil za ta pogovor. Zdajec pa je zravnala sključena Mesojeda kvikušu, stopila sredi sobe in uprla z levico ob kratko grčavo palico, jela z desnicico, v kateri je držala šop suhe pravoti, mahati po zraku proti Molkovi. Govorila je pri tem nekaj čudnega nerazumljivega in Molek, ki je privzagnil glavo, je začuden zrl ta prizor. Pa kmalu je razumel, da velja vse to njemu.

Starša se mu je bila približala in udarila s praprotjo po njegovem ramu, in pri te mije čul Molek čudne besede:

Gad in gadica,
Modrasica,
Kača, kačon' —

Dalje ni poslušal skočil ali bolje planil je kvikušu, vrgel zagonjavski turščici ob glavo in rjovel kakor obstreljen medved:

"Kaj mene zagovarjaš — meni! — No sedaj imam pa dovolj! In vi vi ste tudi tako nemini in bedasti" — se je obrnil k ženi i otrokom, ki so prilezli iz vseh kotov, "sedaj mi je dovolj! Škoda, sramota, jeza in žalost — vse je prišlo na mene, in sedaj ste še vi začeli iznova, ko bi bil morda že pozabil! Vun — ti kljuka prismojena!"

Ko bise Mesojeda ne bila že prej ognila, bi jo bil loputnil razjarjeni gospobar iznova z debelim stržem.

Skočil je v svoji jezi v kamro po klobuk "Sedaj pa pojdem, pojdem po svetu!" je vplil.

Domači so se jeli jokati, a starega to ni genilo. Snel je klobuk s stene in hotel planiti vinn. A tu je burja zatulila z vso silo krog oglja, in Molek se domisli, da je opravljen v prelahko suknjo. Treba se bolje obleciti! — Jezno odpre vratia od skrinje in potegne iz nje kožuh, tisti nesrečni kožuh, ki ga je bil že tolikokrat pretresel in pretipal in prevrgel, in smukne vanj. A — kaj je to? Doli v desnem rokavu, ki je bil na koncu tako tesen in ozek, da je šla pest komaj skozi, se mu je ustavila roka; zadel je ob nekaj, kar je tičalo tu!" "Zlomek, — kaj pa je to? Da bi te strela!" je zagodrnjal in porinil pest krepo naprej. Nekaj napol mehkega, napol trdega je padlo na tla. Molek pa je simo po glavi, kakor rešnični blisk.

"Luč, luč semkaj!" je vplil in tipal po tleh. Vsi so bili takoj pri njem in svetli. Pred Molkom na tleh pa je ležala listnica, izgubljena listnica. Oče jo je s tresoto roko porbral in iz nje so smuknili — zoper na tla, širje novi stotaki. "Tu je denar, — denar je

— Trgovcem se priporočamo v izdelavo vseh tiskovin, kakor malih plakatov, okrožnic ali cirkularjev, računov, trgovskih papirjev, kuvert itd. 300 trgovskih pisalnih papirjev in 300 kuvert z vašim imenom in naslovom vam naredimo za \$2.50.

Naznanilo.

Iz urada podp. dr. Slovenija se daje na splošno znanje, da je društvo sklenilo pri svoji seji udeležiti se veselice Sam. dr. sv. Vida, ki se prirede 23. nov.

John Grdinovi dvoranji, na 6025 St. Clair ave. Prošenji so torej vsi bratje dr. Slovenja,

da se te veselice udeleže v obilnem številu, ker naša dolžnost je, da delamo brat za brata. Slovenec za Slovenca.

Sam. podp. dr. sv. Vida je tudi nas obilno obiskalo na zadnji naši veselici.

Z bratskim pozdravom (03) J. Mandelj, I. taj.

— Trgovcem se priporočamo v izdelavo vseh tiskovin, kakor malih plakatov, okrožnic ali cirkularjev, računov, trgovskih papirjev, kuvert itd.

300 trgovskih pisalnih papirjev in 300 kuvert z vašim imenom in naslovom vam naredimo za

\$2.50.

Razne spolne bolezni gotovo ozdravimo z na im zdravilom v 4 do 10 dnevih. Z st. rim Loeb Drug Store, 1650 Payne Ave. vogal 12. ceste.

Slovenske trgovine.

Sledče trgovine pripravljene rojaleni:

SALOOONI:
FRANK JENŠKOVIČ,
5393 St. Clair ave.

JOS KOZELY,
4734 Hamilton ave.

MIKE SETNIKAR,
6131 St. Clair ave.

JOHN KROMAR,
998 E. 63rd St.

ANTON BAJUK,
3141 St. Clair ave.

LOV. VEHOVEC,
4047 St. Clair ave.

LOV. PETKOVŠEK,
965 Addison Rd.

ANTON ZAKRAJŠEK,
991 E. 64th St.

JOHN BREŠKVAR
3528 St. Clair ave.

FRANK STERNISHA,
1009 E. 62nd St.

JOS SAJEVIC,
5217 St. ave.

FRANK PUTZELI,
3209 St. Clair ave.

JAKOB GRDINA
513 Collamer ave. Collinwood

ANTON SHEPEC,
4229 St. Clair ave.

FRANK KMET
3922 St. Clair ave.

FRANK KORČE,
5606 St. Clair ave.

JOHN BLATNIK,
6304 St. Clair ave.

JOHN SVETE,
6120 St. Clair ave.

LOUIS J. LAUSCHE,
6121 St. Clair ave.

MARTIN NOVAK,
1029 E. 61st St.

JOE NOSSE,
1226 E. 55th St.

JAKOB LAUSHE,
6101 St. Clair ave.

ANTON KUHELJ,
3822 St. Clair ave.

AUGUST BUDAN,
1423 E. 39th St.

FRANK JURCA,
1287 E. 55th St.

SLOVENSKA GOSTILNA,
3835 St. Clair ave.

JOHN GRDINA,
6025 St. Clair ave.

JOS ZALOKAR,
899 Addison Rd. N. E.

JOSIP BIZJAK,
6022 St. Clair ave.

MATH. HRASTAR
5920 St. Clair ave.

ANTON NOVAK
1056 E. 61st St.

J. POSCH
4426 Hamilton ave.

ANTON BRODNIK
6514 Juniper ave.

JOHN BRODNIK
1021 E. 62. St.

Trgovina na debelo z vinom
in žganjem.

GEO. TRAVNIKAR,
6102 St. Clair ave.

GROCERIE:
JOHN PIRNAT,
3512 St. Clair ave.

PREVEC & PEKOLJ,
1293 E. 55th St.

CHAS. KARLINGER,
3942 St. Clair ave.

JOHN SPECH,
6302 Glass ave.

FRANK URANKAR,
1192 Norwood Rd.

KUHAR & JAKŠIČ
3830 St. Clair ave.

MRS. J. SKEBE,
960 E. Collamer St.

BRIVNICE.
FRANK ŠKERJANEK,
6124 St. Clair ave.

gotovo ozdravimo z na im zdravilom v 4 do 10 dnevih. Z st. rim

Loeb Drug Store, 1650 Payne Ave. vogal 12. ceste.

LEO ZIEGLER
3904 St. Clair ave.

MESNICE.
OGRINC & ANZLOVAR,
6124 Glass ave.

FRANK VESEL,
4034 St. Clair ave.

JOE KLOPČIČ,
1029 E. 62nd St.

MESNICA IN GROCERIJA.
JOS FURLAN
1604 E. 81 St.

ČEVLJARSKE PRODAJNE:

FRANK SUHADOLNIK,
6107 St. Clair ave.

FRANK BUTALA
6220, St. Clair ave.

KROJACI
JOSIP GORNICK,
6113 St. Clair ave.

JOS HREN, p. d. ZIGEC,
4033 St. Clair ave.

JOHN GORNICK,
6105 St. Clair ave.

JOS. KUŽNIK,
3545 E. 81st St. Newburg.

ANDREJ JARC
6170 St. Clair ave.

LOVRENČ URBANIJA
1367 E. 43rd St.

BANČNI ZAVODI
FRANK SAKSER Co.,
podružnica. A. Bobek poslov.

6104 St. Clair ave.

SLAŠČIČARNE.

GEO. BOSTJAN,
6010 St. Clair ave.

FRANK OBLAK
3843 St. Clair ave.

ZELEZNINA — POHISTVO
i. t. d.

ANTON GRDINA,
6127 St. Clair ave.

JOSIP ŽELE,
6108 —

CLEVELANDSKA

"AMERIKA"

— Izhaja v tork in petek.
— Izdaja: Slov. tiskovna družba
Amerika.

Naročnina:

Z A M E R I K O : \$2.00
Z A E V R O P O : \$3.00
Z A C L E V E L A N D p o p o š t i : \$2.50
Posamezne številke po 3 centi.

Dopisi brez podpisa in oso-
nosti se ne sprejemajo in ne
vračajo.

Vsa pisma, dopisi in denar
naj se pošiljajo na:
Tiskovna družba "AMERIKA"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandsko AMERIKA"
Issued Tuesdays and Fridays

— Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
(a corporation)
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15.000 Slovenians
(Krainers) in the City of Cle-
veland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy., Princeton 1277 R.

Entered as second - class
matter January 5, 1909, at the
post office at Cleveland, Ohio
under the Act of Mar. 3, 1879.

No. 92 Fri. Nov 18'11 Vol III

388

Mučeniki.

Zdi se, kakor bi se tragediji v ameriških premagokopih nikdar ne končale. Skoro vsaki teden dobimo po brojavu kako novico, da se je v tem ali onem mestu pripetila taka nesreča. Novica je pa skorodno ista, da se je pripetila nesreča, da je nekaj premogarjev ubitih, da je smrt bila povzročena radi razstrelne plinov, ali pa da se vzrok sploh ne ve.

Ako pazljivo čitate ameriške časopise, tedaj bodete videli, da se premogarske nesreče redno dogajajo vsaj vsake tri dni. Če jih ni več, pa jih je ubitih vsaj pet. Ljudje to premislijojo, pa ta stvar jih nikakor več ne pretrese. To klanje premogarjev je že nekaj vsakdanjega. Ljudje berejo in potem ne čujemo nobenih glasov proti ljudskim klavničem v ameriških rudnikih. Zdaj se nesreča se je pripetila v Delavui, Colo. Tam je bilo kakih 12 naših rojakov poškodovanih in dva sta bila ubita.

Dve strašni eksploziji sta se pripetile, in pod ruševinami je bilo mrtvih lepo število delavcev. Seveda rudniška uprava se je pobrigala, da ne bo placa preveč. A za mrtvimi in poklanjimi delaveci je vse mirno. Ubiti so, pa mirna Bosna. Hvala Bogu, da ne potrebujejo več kruha v vode, ker so mrtvi. Tokaj sicer udove in kriče otroci ubitih, toda toda kdo to šliši te tužne glasove?

Tudi po širinem svetu se takva stvar kmalu pozabi. Prvi dan se piše nekaj o tem, potem kako malo, a konečno se vse zlige v brezkončnost. Kdo koli bo gorivil o mrtvih!

Medtem pa veliki maščevalni bog ljudij, moloh kapitalizem ni nikdar sit. Svoje silne, rezke, dolge zobe zadira čim globje v meso proletarijata, pije mu njegovo mučenisko kri, kakor da bi ta moloh kapitalizem ne mogel biti nikdar sit te delavske krv. Oti hoče mesa, on hoče, ta prokleti kapitalizem, hoče delavske krv.

Skriva se, da ga skoro ne vidiš, ne čuješ, toda naenkrat se silno loti svojih žrtv. Kdo mu pride pod zobe, je zgubljen.

In gospa civilizacija, ki je preoral svet in zemljo, se ne spomni, da mora nekaj narediti za obrambo teh mučenikov, teh žalostnih žrtv, za pravico svojih junakov, ki drže to gospo civilizacijo na

svojih odrevenih udih! Gospa civilizacija ne pomisli na nebrojno četo onih nepoznanih junakov, ki se nahajajo v drobju zemlje, da jo kopijojo in vrtajo kopljeno iskajoč premočno, zelo, srebro, svinec in zlato, s katerim potem bogate ujvečnjega zemeljskega boga, kapitalizem, ki se od junakov civilizacije, ki spravlja podzemeljsko bogastvo na dan, skriva v zlatih in srebrnih palatah, dočim ti junaki proslete umirajo, so klani, morjeni in pobiti. Ha, ha, kako je lepa usoda siromašnega človeka na tem božjem svetu!

Znanost se vedno bolj razširja, vedno več se izumi, toda za delavca nikdar. Vedno več se jih kolje, da poleg se več delavcev kot klavne živine. In kaj imajo delaveci od napredka civilizacije? — Smrt!

In mučenici medtem naprej dela, kopijojo v zemeljskem trebuštu, da za druge prinašajo na dan zemeljsko bogastvo, da se drugi lahko valjajo po zlatu in srebru.

In tako bo šlo nadalje, v nedogledni prihodnosti, dokler jih nekega dne ne dohitit starost, dokler ne dobijo v ustahu krv meščega, dokler se jim ne skloni izmučeno kleno, ali pa dokler bela žena smrt ne pokosi mučenika v zemlje matere zemlje.

Rečemo torej, da so delavci otroci smrti! In celo otroci so, katere mati Smrt zelo ljubi. Saj jih tako rada k sebi kljče, jih objemlje in poljubuje. In otroci po teh poljubih umirajo. Ni čuda, ker Smrt vedno v oči gledajo.

In kadar ta Smrt objame svoje otroke pod zemljo in jih odene s svojim hladnim podzemeljskim plaščem, tedaj se ljudje nad zemljo streznejo, oddahnejo in — pišejo, pišejo.

Pa ne dolgo. Kmalu se vse pozabi. Tako lahko se danes vse pozabi. In pridejo drugi, da prevzamejo mesto zaklanih, in jutri, tretji, četrji dan pa so ti ljudje ravno tako pobiti kot njih predniki.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Požar v Cerknici. Iz Cerknice se piše: V nedeljo 31. okt. med prvo sv. mašo se je vnele pri tukajnjem mizarju Ivan Turšič. V par trenotkih je bila razsvetljena vsa Cerknica od velikega plamena, ki se je dvigal skozi streho in ko je na hini gorelo seno. Ljudstvo je, ko je udaril zvon, trumoma hitelo iz cerkve in je bila ista naenkrat prazna. K sreči je bil povsem mirno vreme in so hih tu okoli bile obvarovane. Tudi požarne brambe cerknica in iz Dolenje vasi so bile hitro na mestu ter zelo vrlo delavole. Kako je požar nastal, se še ne ve, vendar pa ljudje govore, da vsled petrolejske svetilke. Nesrečne je zavarovan le za neznatno sveto.

Strela. Iz Cernomilja se poroča: V noči, dne 31. oktobra je strela udarila v neko hišo na Rodinah pri Cernomilju. Pač čudne so manje letosnjega vremena. Zgorelo je posestniku Mazelletu (ne gradščkemu) tudi 600 K gotovine v žepu suknje, ki jih je imel pripravljen za semenj. — V nedeljo, 30. okt. je strela udarila v Laporj pri Turjaku v vezan kozolec gospodarja Lenčka. Kozolec je pogorel.

Najdeno mrtvo truplo. 31. okt. so našli prebivalci ljubljanskega barja v velikem cestnem jarku mrtvo truplo dñinarja Šeljškarja iz Vržlence pri Vrhniku, stanujočega na Karolinškem ozemlju. Kakor so poizvedeli, se je Šeljškar iz žalosti radi smrti svoje žene udal pijači in je ko se je vračal domov najbrž padel v dotični estnji jarek in se pri tem ubil.

Samomor. V Gradu pri Radovljici se je v svoji spalni sobi obesil prevžitkar Josip Soklič. Vzrok samomora je neznan.

O ta ljubosumnost. V Starmanovi gostilni v Gorenji vasi je bil dne 28. avgusta ples. Navzočil je bilo več fantov zlasti iz vasi Dobrava. Ko je šla domača hčerka s Pavlom Persentijem plesat, ni, bilo to domaćim fantom po volji. Začeli so s steklenicami razbijati po mizah ter njima pri plesu nagajati. Vincenc Starman je fante miril. Osemnajstletni A. Petrič iz Zg. Dobrave je bil z odprtim nožem mahati proti njemu ter mu je prerezal ukon. Starman je skočil za prodajalno mizo in pograbil

utež, da bi se branil. Padel je pri tem na tla, na kar mu je Petrič vzel atež ter ga z njim po glavi udaril. Med prepriago, se goste je skočila Starmanova sestra, toda v tem trenutku je zadolbla v bodljino v leve nadležnico, prezvana ji je bila Žila. Nagla zdravniška posrednica je resila življene. Petrič se zagovarja, da je v silobranu. Sodisce se je pa po zaščitjanju prič popolnom prepričalo o njegovih krividi ter ga odsodilo na eno leto jec.

Trg Mokronog brez varstva. Dne 29. okt. zvečer so v goštinstvu Ignaca Majcenja "Pri starosti" vrgli trškega stražnika v uniformi na ulico ter mu odvzeli sabljo in poklivalo. Stražnik je razočoren položaju hezal domov in tako je trg Mokronog ostal brez javne police.

Brata okradel je pred kratkim 25letni slaboglasni čevljarski pomočnik Alojzij Jančar, rodom iz Delnice pri Zg. Šiški. Odnesel mu je nekaj oblike v žepno uro, potem pa neznanom kam izginil. Jančar je tujemu imetju zelo neveran, je bil že večkrat predkazovan in dvakrat skušil tudi prisilno delavice. Varnostne oblasti ga zasledujejo.

Zaradi Bogokletja je bil v Ljubljani na Marije Terezije cesti aretočan zoletni hlapec Matija Ramovš iz Hotovlj pri Kranju. Fant je uprizoril na domačem dvorišču velik preprič in ko ga je prišel stražnik miriti, si je nakopal na glavo še hindodelstvo bogokletja, vsled česar je bil odveden v zapored. Ramovš zasleduje tudi okrožje v Kranjski gori zaradi goljutju. Oddali so ga deželni sodisce.

Umrila je Jožefa Reboli roj. Germ, posestnica in sprevodnica v Ljubljani.

Požar v Stražišču. Dne 30. okt. ob 8. uri zvečer je začel goret skedenj posestnika Ivana Tiringerja, p. d. Bende v Stražišču pri Kranju. Ogenj je neverjetno hitro razširil ter je uničil vsa gospodarska poslopja ter hišno podstrešje. Na pogorišču so prišla gasilna društva iz Stražišča, Kranja in Žabljice, katerim se je posrečilo da so ogenj omejili. Škoda znaša 3000 K. posestnik je bil zavarovan samo za 1200 K. Domneva se, da je nekdo vsled maščevanja začgal.

Beločrnička železnica.

"Slovenec" veže glede beločrničke železnice take otroke, da je kar groza. Res sram nas je lahko vse Slovence da more glasilo kake stranke o tako resni in važni stvari pisariti tako idijotsko. Glasom izjave ministarskega predsednika Bienertha je že pokopana tista železniška zveza, na katere bi imela cela Kranjska velikansko korist. Sicer je že nekaj upatja, da se bo gradila beločrnička železnica, a samo kot lokalna proga, od katere pa bo imela korist samo Bela Krajina in Hrvaška, drugi kraji pa škodo. Ko je ministerski predsednik izdal to izjavo, ni bil navzoč delegat kranjske dežele dr. Šusteršič, ki je bil svoj mandat z zunajni odsek daroval češkemu agrarcu. Ko bi bil Šusteršič ta mandat izvrševal, bi se bilo dalo morda še kaj doseg. A kako se je dr. Šusteršič izgovarjal? Jezi se, ki nimajo nobenega interesa na zvezni Dalmaciji s Kranjsko, niso šli v boj proti vladi. To je izgovor, ki je nevreden take resne in važne stvari, kakor je železniška zveza z Dalmacijo.

Vsa trgovina na Kranjskem je največji meri oškodovana. "Slovenec" pa se še nekako neneha.

Jernej Ogrinc, društvenik.

Kožuhovina je najcenejša pri Reimers, 3423 St. Clair ave.

bližu železniškega križišča.

Moško spodnje perilo, fancy ribbed, in fleece lined, v velikosti za 50c pri Reimers, 3423 St. Clair ave. bližu železniškega križišča.

Plazine (modroci) za eno ali dve postelje po \$4.50. 2.50 in 1.25 pri Reimers, 3423 St. Clair ave. bližu železniškega križišča.

Cela povest.

Ali te glava boli, to se vpraša. Brez ozira na vzrok ali vrsto glavoboli. Eno zdravilo je vedno dovoljeno, ni nikdar prepovedano — vedno izdatno. Severovi praski zoper glavobol. Ustavijo ti glavobol — olajajo glavo. To je cela povest. Na prodaj jih imajo lekarniki, povsod. Cena je 25c za skatljico dvanajstih praskov. Izdeluje W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Ia.

POZOR ROJAKI!

Po dolgem času se mi je posrečilo iz najti pravo in najboljšo sredstvo za rast las, proti izpadanju las in odstranjevanju lusk in glavi, t. j. Alpen timberatura in pomada, od katere resnično moškim in ženskim zrastejo lepi lasje; ravno tako moškemu zrastejo lepi brki in brada. Revmatizem v rokah in nogah se popolnoma odstrani, ravno tako kurja očesa, oblebine, bradavice in potne noge to zdravilo hitro odstrani.

Vprašajte pri
J. WAHČIČ, 1092 E. 64th St.
Cleveland, O.

Angleščina
Brez učitelja! Slovensko-Angleščka Slovnična. Tolmac in Ang. Slov. Slovar stane samo \$1.00, in je dobiti pri

V. J. KUBELKA
538 W. 145 St., New York, N. Y.

Slovencem naznajava, da sva dobila 4. novembra nov ambulančni voz kot ga sedaj še nima nikče v našem mestu. Opremljen je z električno lučjo preskrbljen s toplovo ter z vso pripravo zdravil, ki se potrebujejo ob prvi sili. Znotraj je postelja po najnoviješem načinu, zraven trije sedeži za spremjevalec boinikov. Voz bo na razpolago za vsakega, ki nas poklicuje, po dnevnu ali ponoči ker imamo vedno odprtvo. Zato ne zahtevamo nobene odškodnine. Se priporočamo.

ZAKRAJŠEK in ŽELE
slovenska pogrebnika.

6106-08 St. Clair Ave.

Tel. Cuy. Princeton 1277 L.

ZA TUJE OGLASE NI ODGOVORNO NE UREDNIŠTVO
NE UPRAVNISTVO!

Rojaki ne poslušajte!

Obrekovalcev in lažnjicev iz katerih ne govori druzega nego črna zavist.

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

(lastna hiša)

denarje v staro domovino

lahko mirno spi in si je svest, da ti pridejo po posredovanju te tvrdke v najkrajšem času domu.

Potniki, kteri kupijo

parobrodne listke

so pri tej tvrdki najbolje in najsolidnejše postreženi.

To ve več tisoč rojakov!

Vsakdo kdor se je enkrat obrnil na to tvrdko se še vedno z zaupanjem na njo obrača.

Navadite se uživati Severova Družinska Zdravila v slučaju bolezni.

Edino zdravilo doma.

Res redkom se pripreti, da mine štiriindvajset ur, ne da bi kdo v družini potreboval zdravilo proti boleznim, kakor so: rane, uljesa, odrgi, otekline, nevralgija, revmatizem, živo meso opahki otrplost, piki ledvena bol, bol v prsi, zmučkanine, ožiganica vnetica, ozeblina, bol v hrbtni, bol v kolku ali razna druga obolenja, katera bi lahko našeli. Če imate samo edno zdravilo doma budi isto

Severovo Olje sv. Gotharda

To je izvrstno mazilo, ki je zadovoljilo in zadovoljuje tisočere bolnike, ki ga rabijo vsak dan. Cena 50 centov.

"Severovo Olje sv. Gotharda je najizdatnejše zdravilo za navadne bolesti in slučajne poškodbe", piše J. Paletzny iz Kewanee, Ill. "Mnogo trpljenja okrajša, dostikrat prihrani zdravnika in stroške."

Severova Zdravila so na prodaj v lekarnah skoro

Mestni svet tržaški 3,400,000 K za delavsko stanovanje. V sredo navečer je imel mestni svet tržaški sejo, v kateri je bil sprejet predlog socijaldemokratičnega mestnega svetovalca Spazzalli, naj bi občina dala razpolago mestnemu stavbenemu zavodu sredstva za izdajanje delavskih stanovanj. Socijaldemokratični svetovalci so zahtevali 2000, a mestni svet je odobril za enkrat samo predlog, za izdajanje 200 delavskih stanovanj, katere morajo biti dovršena do konca leta 1912. V to svrbo bo dala takoj mestna občina mestnemu stavbenemu zavodu 400,000 K, katere naj si omenjeni zavod kjerjko izposodi. Za predlog so glasovali tudi slovenski mestni svetovalci.

S sodom okrog sveta, V po-nedeljek sta dospela na Dunaj Italijana Attilo Zanardi in Eugen Vianello s svojim sodom. Imenovana Italijana potujeta za stavo ter morata prepotovati s svojim sodom Evropo. Ameriko in Afriko. Dne 20. junija 1909 sta odpotovali iz Benetk. V tem času sta prehodila severno Italijo, Švico, Francijo, Angleško, Belgijo, Holandsko, Nemčijo in Rusijo. Sod, ki ga valita pred seboj, tehta 400 kilogramov in drži 1800 litrov. V njem imata potnika shranjen svoj živež. Z Dunaja prideta v Trst, kjer se vkrcata na ladjo proti Ameriki. Rok za prepotovanje omenjenih delov je določen na 12 let. Doslej sta na počtu 16 mesecev. Stava znaša 30.000 frankov.

Zamašene znojnlice.

Koža skrbí sama zase znotraj, ako se ne zagati oduzunaj. Da jo večkrat opereš in očistiš, ne da bi se znojnice zamašile, ti je potrebno Severovo zdravilno milo, ki popolnoma očišča in pomaga ozdraviti kožne neprilike. Zelo prijetno za otroško kopel, izmivanje glave in las ter za splošno toaletno rabo. Lekarniki vsepozd je prodajajo. Cena 25c. W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Ia.

Mali oglasi.

Otvoritev saloona.

Vsem rojakom, prijateljem in znancem naznjam, da otvorim v soboto svoj novi saloon na vogalu Hamilton ave. in E. 53rd St. Saloon sem kupil od prejšnjega lastnika Haggerty, in tako zopet prišla era posest slovenske roke.

Ob otvoritvi v soboto zvezfer se bo dobro postreglo vsem rojakom za želodec in grlo. Vabljeni so torej vsi rojaki, da pridejo in užijejo nekoliko kratkega časa.

Frank Pavlin, vogal Hamilton ave. in E. 53rd St.

Pozor!

sem se preselil v novo stanovanje na 1366 E. 54th St. ali Marquette ave. nasproti Lake Shore banke. Priporočam se vsem Slovečcem za izdelavo finih oblik, kakor tudi za pravno starah.

Paul Kamenšek, krojač (94) 1366 Marquette Se.

Zahvala.

Podpisani odbor izreka tem potom vsem, ki so 13. nov. kolikaj pripomogli da se je naša prva veselica v korist blagajne tako častno završila, najiskrenje zahvalo. Osobito se zahvaljujemo vrlim društvom in slavnemu občinstvu, ki se je v lepem številu udeležilo omenjene veselice. Dalje se zahvaljujemo našim sobratom od dr. Naprej, št. 5. in Primož Trubar, št. 126, S. N. P. J., ki so nam pomagali pri delu, itd. Srčna hvala vsem našim sosedom, sobratom in trgovcem za lepe darove za srečolov, iskrena hvala našim sosedom Ivan Reboli, C. Boštjančič in M. Hočevar, ki so se trudile, da so pobirale okoli trgovcev.

Konečno najlepša zahvala našemu sobratu Frank Korčetu, ki je daroval za dr. blagajno Sto. Ker je ostalo čistega preostanka od dr. veselice \$113.34 vsem iskreni zahvali. Ziveli! Odbor dr. "Napred Slovence" št. 137 S.N.P.J. Tony Hindovernik in Franceska, predsednica.

Otročji svršniki iz teškega blaga, čiste in krizaste barve, leseno nakančani, \$5.00 vredni za \$3.45 pri Reimers, 3423 St. Clair ave. blizu železniškega križišča.

Otročje oprave od srajce do igrače po najnižjih cenah. Pri Reimers, 3423 St. Clair ave. blizu železniškega križišča.

POZOR.

Na prodaj lepa, obdelana farma, ki obsega 95 akrov; farma se nahaja 22 milj od mesta in leži ob progi Burton električne železnice. Vprašajte pri Mr. Schuller, 5802 St. Clair ave. (95)

\$3600.00 hiša za štiri družine. Skriljeva streha, kopališče, 50-člavec lot na E. 71 st. blizu St. Clair. \$5000 grocerija, zidana hiša, lot 40x125, 14 sob. za štiri družine blizu E. 55 st. in St. Clair. Če se ne požarite, tedaj zgubite. McKenna Bros. 1365 E. 55 St. (94.)

Vesela novica.

Vesela novica za tiste ki boluhajo na katarju, v nosu, grlu ali pljučah, za kar je vselej posledica jetika. To se sedaj lahko ozdravi. Koliko vasi čitateljev ve, da v Avstraliji, južni Kaliforniji, v Texas in Colorado raste posebna vrsta dreves eukaliptus zvan, ali pa smreke. Tam kjer rastejo ta drevesa ni katarja ali pljučnih bolezni. Cvetje od teh dreves napolni zrak, ki v se vdihajo napolni pljuča in uniči vse bolezni.

Toda sedaj ni treba nobenemu, ki boleha na katarju ali pljučah, da bi šel v omenjene kraje, si napravljaj velike stroške, kajti najnovejše in naboljše zdravilstvo je iznašlo aparat, iz katerega se oljni zrak vdiha v se, ki vam ne le bolezen olajša pač pa tudi polnoma ozdravi. Tak aparat je sedaj v Clevelandu, in vsekm Slovencu je ena zdravniška preiskava in en poskus na tem aparatu zastonj. Oglasite se v uradu zdravnika, bivšega koronera.

Dr. E. L. Siegelstein, 308 Permanent Bldg. na Euclid ave.

Mir po dnevnu in pokojo spanje po noči je pridobitev teh, ki se bojujejo proti revmatizmu, trganju po udih, neuraligri in lumbago z Dr. Richterjevim "Pain Expeller". Čemu dalje trpeti, ko bi se lahko za 25 centov omislite v vsaki lekarni to blaženo olajšilo? Samo paziti je treba pri kupovanju na narstveno znamko s sidrom.

Napravljaj je fina harmonika na štiri glasove vredna \$40.00 in en bariton iz srebra za \$25. Natančneje se pozive na 2680 E. 79th St. Vzemi Woodland karo. (92)

Napravljaj je grocerija, ki se prodaja radi bolezni. Proda se po skrajno nizki ceni in mora biti prodana za vsak denar. Oglasite se na 6002 St. Clair ave. vogal 60. ulice. (94)

Kje je Maks Krekiž Baje močne se prebiva v Clevelandu. Na blagu mi je postal dolžan \$35.36, nakar je neznano kam zminal. Kdor ve za njegov naslov, naj bo tako prijazen in naznani Frank Veselju, 4034 St. Clair ave. (94)

Zahvala.

Slov. Nar. Čitalnica se usoja zahvaliti se vsem onim, ki so pripomogli ob prilikah zabavnega večera do tako lepega uspeha. V prvi vrsti gre zahvala g. Reboli, ki je daroval sobno uro in zlat prstan. Nadalje g. Požunu, ki je daroval tako čvrstega petelinu. Jednakno se zahvaljuje vsem onim, ki so prinesli lepe dobitke za tamburo. Posebno se zahvaljujemo tudi tamburaškim kvartetu, ki nas je zabavalo cel večer. Jedenako tudi društvu Buu-čevje. Lepa zahvala tudi vsemu občinstvu, ki nas je tako obilno posetilo na veselicu. Ziveli! Odbor, Slov. Nar. Čitalnica.

NAZNANIO.

Cenjenim bratom S.K.K.P. društvo sv. Jožeta naznjam, da je društvo pri zadnji seji sklenilo, da se udeležimo vesele samostojnega društva sv. Vida, ki se priredi 23. novembra v John Grdinovih prostorih. Vedite vsi, da nas je zgoraj imenovano društvo prav številno obiskalo in pripomoglo naši društveni blagajni, oz. desetletnici.

Dolžnost naša je, da se tudi mi polnoštevilno udeležimo njih veselice. Društvo šteje 250 članov in bi se nas lahko udeležilo vsaj polovica. Navadno pa je nedeležna vedno majhna, in še tedaj pridejo vnedi isti bratje. Zapomnite si vsi, da samo nekaj članov ni dolžnih delati reklamo za celo društvo, in to raditega, ker imamo vse enako pravico do blagajne, kjer ni razlike med nami v podprtosti. Storite svojo dolžnost, katemu je le mogoče, ako hočete, da bodo tudi napredovali v enakih slučajih. Prosim upoštevajte to.

Zbiramo se v Knausovi dvorani, v sredo, 23. novembra ob pol osmih zvečer in potem skupno odkorakamo na veselico. Vsak naj prinese se seboj društveni znak. Bratski pozdrav vsem, žeče dr. sv. Vida, lep uspeh.

Frank Mežnaršič, predsed.

4214 St. Clair ave.

PHELPS BROS. & CO.
Gen'l Ag't's, 2 Washington St., New-York.

NAROČUJTE "AMERIKO."

"DR. RICHTER'S PAIN- EXPELLER"

Pri svinjenju, odtrnih, splošnem napravljanju moči, pri revmatizmu, nevralgiji in enakih težkočah posamezno in skupno vkratko vdrge je z.

**PAIN
EXPELLER**
Dolž se v vseh lekarinah po 25c in 50c.
F. A. Richter
& Co.
315 Pearl St.
New York.
Priste na varstveno
znamko in sidrom.

VIENNA kruha.

Kruh kakovosti

Poskusite en kruh.

VIENNA kruha.

Sveč svak dan
pri grocerjih.
Che Jacob Laub Baking Co.

**E. A. SCHELLENTRAGER,
LEKARNAR.**
3361 St. Clair Ave. N. E. Govorimo slovensko.
Preženite kašelj!

z Schellentragerjevimi prsnimi balzamom. Hitro ozdravi kašelj, prehlad ali pa denar vrnemo. 25 in 50c stekljenica.

JOS. KOZELY, 4734 Hamilton av.
Slovenska gostilna.

Se priporočam rojakom v obilen obisk mojih dobro trejenih prostorov, in obljudujem dobro postrežbo. Dobri se najboljše staro in novo vino. V središču tovarniških prostorov. Svoji k svojim!

MLADI MOZJE STARI MOZJE MOŽJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki bolehujo — možje, ki so bili nezmerni, prestrasti in ki so prevgnani; možje, ki so slabih, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladosti življenja. Vsi ti možje morajo piščeti po našo brezplačno knjižico. Ta knjižica pove, kako možje unijejo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejo ženiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica je lahko razumljivo jeziku pove, kako se na doma, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito ozdravi zastrupljenje krvi ali sifilis, tripor, slabost, splošna oslabljenost, zguba spolne moči, nočni gubitki, revmatizem, organske bolezni, želodec, jetra, mehur in ledviline bolezni.

Tišča moj je še zelo dobro perfektno zdravljivo, telešno in prehranjejočo potom do zdravilne knjižice. Zalog znamenati je, da vsebova vse, kar je potrebno za zdravilno zdravilno.

Na tržnici današja za knjižico, katera vam pove, od česa ste zboleli in kako zboleli, popolno in trajno ozdravljajo. Zapomnite si, da knjižico ne kupujte na POPOLNO ZASTONJ. Mi piščemo vse poštno.

Na spodaj odkrivate, kaj je vse, kar je potrebno za zdravilno zdravilno knjižico. Na koncu vam dajemo tudi kuponski poštni znak, ki vam bo dovoljno svetlo imen in naslov, odrezite kupon in pošljite nam ga danes. Ostalo izvršimo mi.

Odrozek za brezplačno knjižico.

Pošljite danes.

DR. JOS. LISTER & CO.
Ave. 302, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

GOSPODJE: — Zanimite se ponudbe, katero nudite Vašo knjižico brezplačno. Prosim, pošljite mi jo takoj.

IME: _____

NASLOV: _____

Z MAGA.

Mi smo zmagali. Vlada Zjednjene držav potrdila je natanko pregledani način naših izdelkov in dovolila prodajati iste brez vladinega dovoljenja. To so pronađeni kakor zdravilo priznane vrednosti. Ta zmagá napravi zopet

Trinerjevo amerisko zdravilno grenko vino.

prvih od te vrste priprav. Ni se štedilo stroškov niti časa, da je to nadkritilo druge in napravilo popolnoma čisto in veselino družinsko pomoč.

Vsaki bolezni v kateri opazite kak neredit v želodcu ali izgubo moči in energije, to zdravilo najsigurnejše pomaga. To je leka največje vrednosti za

izgubo teka, slabost, nervoznost, izgubo energije, izgubo moči, slabo kri, zaprtijo, izgubo v teži

in vse druge bolezni želodca in droba. Sestavljena je le iz rastlin in rdečega vina znanstveno priznena tako da donese gotov vesel.

Bledne in bolestne ženske

zadobe veliko pomoč, če vživajo ta fini in ukusni izdelek, v katerem ni niti pičice kake škodljive tvarine. Vsaka doza deluje tako dobro na človeško telo, vzemite vsakokrat po eno dozo, kadarse počutite nerazpoloženi in takoj budete čuti pomoč.

Spominjajte se, da Trinerjevo zdravilno grenko vino je edino grenko vino, katero je priznano kot zdravilo. Varujte se brezvrednih ponaredb. V lekarnah.

JOSEPH TRINER,
1333-9 S. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

Trinerjeva Angelica tonika je najboljša želodčna grenčica na svetu.

Kako se praznuje, vernih duš dan.

Gez je šumel svojo večerno pesem. Šumel je v tisočerih ljestv, ki so tretpetali v zadnjih solnčnih žarkih, se objemali in padali na tla. A se na tleh je zvenelo, se družilo s šepetom večernega piha, hitelo po gozu in se zgubljavalo kdovetom. In solni žarki so se igrali razposajeno s poletovajočimi cekini, jih pretevali, hiteli preko njih.

Sedel sem na stori in gledal. V duši se je vzdignilo kakor veselje nad sorodnim bitjem in nekaj lahkega življenja polnega je leglo name. Pa le za trenutek. Zopet se je pojavila misel, ki me je spremjal cel dan, že dolgo dni.

"A kje je smrt? Zakaj ne placi gozd in ne padajo listi z vzdihom na tla? S čudo tajnimi koraki se približuje spomin zmagoslavne smrti. Duši je težko, človek zaplače v tistem strahu, komaj si napa odpreti oči, — a glej, vse naokrog se smehlja, pojem pesem življenja... Kje je smrt?"

Zamisli sem se in postal žalosten, ker nisem našel odgovora na vprašanje. A zopet je zazvenelo v gozdu, se čisteje, glesneje, življenja polni je navdal vse krog in krog in v meni je zarjalo veselje nad življencem.

"Ne, ni je smrti, ni je... Gozd zveni, žarki pojego veselno pesem in duša je vesela."

Vstal sem in šel po gozdu. Obentil sem veliko resnico in vesel sem bil nad tem spoznajem. Veliko moč sem začutil v sebi in koraki so postali lahki, prizni. Hitel sem po gozdu in se opajal nad njegovo lepoto.

Ze je legal zrak na zemljo in je zavelo hladno od gor, ko sem stopil iz gozda na grič in se jel puščati v dolino. Tiko je ležala pod mano, zavita v tanko meglo in me pozdravljala z bleščecimi okenci vaških hiš. Se vedno sem živel v lepem spominu na gozdu.

"Glej, tudi dolina ni umrla; sanja v krotem spanju in zvezde ji pojejo vspavljivo pesem."

V vasi je zazvonilo. Dolgo, zategnjeno. Ustavil sem se, kakor bi se vzdramil iz sanj in znova me je navdala tih žalost.

"Smeje se in vriska, a doči praznujejo praznik smrti."

Zvonilo je žalostno, zategnjeno in čudno je odmevalo po dolinci. In kakor bi izvabil ta zvok stotero sene, se je prevlekla dolina z nočjo. Večerne zorja je ugasnila in vse je ležalo tiko. Velika žalost je plavala nad zemljo. Vsaj zdelenje mi je, da bi morali vsi zaplaci.

Cenil sem korake z griča na pokopališče. Ze od daleč se mi je zableščalo v tisočerih lučkah, prižganih po grobeh in čudno plapolajočih v temni noči. Sel sem preko grobov in sedel na polpodrt zid.

Po pokopališču so se plazili glasovi zvonov hiteli preko planenk, da so polegali in se zopet vzpenjali. Tiko se je nagnila tu pa tam komaj vidna tretpetajoča roka in popravila luč.

Po grobeh je bilo polno ljudi. Videj sem starčke in starke, kako so klečale na mrlji zemlji in jim je uhajal vzdih za vzdihom v temno noč. In stotero sre je molilo pobožne molitve in prosilo. Velika žalost je ležala na pokopališču. Gledal sem te ljudi in zopet se je pojavljala pred mano ena velika misel.

"Smrt...!" Buljil sem v noč, sice stisnjeval, kajti v mojih mislih se je valila kakor težka ploča.

"Tako lep je svet, a nad njim plava smrt."

Zamisli so se mi stoteri pokopani, katerih duh me je obdaval in bilo mi je, da bi jokal z onimi starkami za nečem lepim, izgubljenim.

Dolgo sem strmel v tišino, ko so me zbudili čisto blizu otroški glasovi. Par korakov oddaljen je bil svež grob in ob njem je stal deček kakih vsem let. Vidno mu je bilo

uraz: šibko telesce se je treslo, ko si je dal opraviti ob lučki. Gorela je mirno, kajti nad njo je razpel malo mahovito streho in jo začetil krog in krog pred ve rom.

Iz teme se mu je približala vostava, za njo druga tretja. Bili so dečki ki se jih že prepoznali. Počenili so ob grobu in se spogledali v lučko.

"Lepo si napravil, Lojzek," je volhal z mirnim glasom Andrejček. Bil je večji od ostalih in v njegovem obrazu se je izražalo nekaj moškega, čeprav mu ni bilo nad deset let. Približno tako stara sta bila njegova tovariša Viktor in Tonči, ki sta nemo gledala na grob. Lojze se je ozril v Andrejčega, se nasmehnil in se zaledal v svoje delo. V velikih, zaniščenih očeh se je pojavila tihadost.

"Ves Franc bo vesel, da ima tak grob", je izpregovoril in se ozril po pokopališču. Franc je bil njegov brat. "Najlepše so niekove lučke."

Dečki so se ozrili po grobeh, kakor bi se hoteli prepričati o istnosti njegovih besed. V zorniku je za kratki čas nehalo zvoniti. Konec slišen veter je potegnil in v hruški, nedaleč od dečkov je zaškripalo. Vsi so se obrnili proti nji.

"Polh je," je vzklíknil Andrejček in vstal. "Morda je bil le veter," je pripomnil Lojze.

Viktor se je zdramil iz zaniščenosti.

"Koliko sva jih položila tata!" Tu se je Viktor nekoliko vstavljal in pogledal tovariše. Vsi so razumeli, da misli dan Francetove smrti. "Takrat sva zvedela, da jih je vse polno v Tižjem lazu. pride k meni, da bi šla lovit. Pa sem moral peljati v milin. Rekel mi je potem sam v Tižji lazu. Potem sem šel. Ko sem prišel tja, zahiteli: 'France, France!' Ničker ga ni bilo. Pogledal sem, ležel je na tleh. Mrtev... Meni se smili... A tebi, Tonči?"

"Sevede se mi smili..." Lojze se je zaledal v noč in molčal. V nočeh je ležala globoka žalost. Bilo je videti, da je imel Franceta zelo red.

"Smili se ti!", je odgovoril naenkrat nekoliko rogačoje Andrejček, "a takrat si se tak prestrasil."

"Lej ga, lej ga!" ga je zavrnil Tonči. "In ti se nič ne bojiš?"

"Ne bojim se!" je pritrdiril določno Andrejček.

"A vsi se bojijo smrti," je pripomnil Lojzek s tihim glasom.

"Vsi... Pa jaz sem smrt že videl. Zato se ne bojim. Čakajte, poveri... Sla sva z očetom iz Lužida ravno tod mimo. In noč je bila. Pa sem pogledal skozi vrata in na pragu je stala smrt. Bela je bila in koža je imela."

"In nisi bežal?" ga je vprašal boječe, a z vidnim občudovanjem Viktor.

"Nisem bežal. Prekrižal sem se, pa je zginila."

"O, zakaj se ni tudi France pokrižal?" Tonči je pogledal vprašajoče na tovarisce.

"Lej ga! ker se je ubil... A ne ne, bi jo gotovo odpodil. Iaz se že nič ne bojim", je trdil Andrejček odrečno.

"Jaz se je tudi več ne bom bači," je pritegnil Lojzek.

"Kar prekrizal se, če pride pome," je trdil Viktor in Tonči mu je pritrjevalno pokimal.

Za nekaj časa je vladal molk. Lojze se je zazril proti nebu, ki je bilo polno zvezd. Nato je zdihnil:

"Ali nas vidi France?"

Dečki so se spogledali. Vidno je bilo, da se jim je ta misel priči pejavil.

"Saj hodijo danes verne dušice po zemlji. Manfa jim je postavila luč na mizo in pa kruha. Bog ve, kakšne so te dušice?" je vprašal Viktor.

"Tega se ne ve," je odločil Andrejček.

"Jaz bi rad videl Francetovo!" je vzklíknil Tonči.

"Da, da," je zaploskl z rokami Viktor. "Vprašal bi ga, če je lepo v nebesih."

"Če pride, ga bom vprašal", je začel Lojzek. "O, vem, da je lepo, mnogo lepiš kakor v cerkvi. Rad bi prisel gor..." Glej, ko bi imel lastvo in bi..."

I. uč je začenjala ugašati in Lojzek jo je popravil L. Lojzek si je ogzial prst. Andrejček pa je utrgal dolgo, suho bilko, je prizgal ob lučki in potegnil dini nase. Bilka je za trenutek začarala, a je vgasnila. Poskušal je še enkrat.

"Necesar se ne sme vzeti na pokopališču", mu je rekel Lojzek. "Te pride strašit."

Viktor in Tonči sta ga pogledala s strahom.

Tedaj se je začul od nasprotnih strani rezel zviga. Dečki so skočili po koncu in zastrmeli v noč.

"Andrejček, Viktor...! Cerkevnik je šel. Bomo zvonili. Pridite!"

Dečki so se spogledali in veseli se je zaplalo v njih.

"Jaz bom zvonil", je zakljal Viktor.

"Jaz tudi, jaz tudi!" so klicali ostali in se spustili za Andrejčkom. Preplezali so nizkizid in leteli po kmenitom krovu. Kmalu ni bilo čuti drugačega kot kak vesel vzklik in glasen klic:

"Jaz bom prvi..."

Zonjet je zavladala na pokopališču tisina. "Zvonilo je še naprej, vedno v istem žalostnem, zategnjem glasu. Ljudje so prihajali in odlahali. Tuk tam se je čil žalostno vzdih. Izra hriba je posvetila luna, lahek veterček je zavel in v hruški je zašumelo. Zalesketali so se na njej napol uveli listi in sponzil sem se gozda.

"Kakor narava je mladost. Spomin smrti plove nad zemljo, a gozd šumi pesem rabi. Mlada duša tudi misli o smerti, a ta nima zanj one grozne vsebine. Misli: a že zavrišče in poskoči. Le mi, ki smo se v hrepenuju po zemljiski sreči oddaljili od prave narave, se bojimo, se tresem pred njo."

Iz pokopališča je stopil starec in se zdihovaje vlekel po klanici. Šel sem za njim in prišru mi je bilo težko.

Uganjka.

Zopet je prišla zima, dolgi večeri in mrzlo vreme prisili človeka, da sedi doma pri gozki peči ter čita lepe knjige, če jih ima pri roki. Naše uredništvo je lansko leto precej kratega časa preskrbelo z raznimi ugankami in z lepimi darili za ugankanje. Kakor lani, tako tudi letos priobčimo nekaj ugankov od časa do časa, da ljudje nekoliko premisljejo, se kratekčasijo in razvedre. Ker hočemo, da takoj nastane zanimanje za te ugankike, razpisujemo kot prvo ugankijo slededečo:

Kako se je imenoval francoski general, ki je pomagal Geo. Washingtonu osvoboditi Ameriko?

Pogoji za rešitev ugankike so slededeči: Pravico do daril imajo samo naši naročniki. Oni, ki niso naročeni na list, ne dobijo daril. Clevelandski naročniki lahko prinesajo rešitev ugankike v naše uredništvo, lahko rešitev izročijo našemu raznosalcu ali pa poslujejo po postri, kar bodo storili tudi zunaj naročniki. Rešitev ugankike se ne sprejme pozneje, kot do 4. decembra, in v številki, ki izidejo na dan, bo ugankiko v našem listu rešena.

Darila so slededeča: \$5.00 ceplju onemu, ki prvi pravilno in umestno reši ugankijo. Dalje pet daril po \$1.00 naslednjim petim naročnikom.

Naročnike opozarjam, da sploheno, vse pogoje za rešitev, ker sicer se ne bo oziralo na učne. Pošljite ugankike, najneči, ki stanujejo zunaj Clevelandu, na slededeči naslov: "Clevelandski Amerika," 6119 St. Clair ave. Cleveland, Ohio.

"Ali nas vidi France?"

Dečki so se spogledali. Vidno je bilo, da se jim je ta misel priči pejavil.

"Saj hodijo danes verne dušice po zemlji. Manfa jim je postavila luč na mizo in pa kruha. Bog ve, kakšne so te dušice?" je vprašal Viktor.

"Tega se ne ve," je odločil Andrejček.

"Jaz bi rad videl Francetovo!" je vzklíknil Tonči.

"Da, da," je zaploskl z rokami Viktor. "Vprašal bi ga, če je lepo v nebesih."

"Če pride, ga bom vprašal", je začel Lojzek. "O, vem, da je lepo, mnogo lepiš kakor v cerkvi. Rad bi prisel gor..." Glej, ko bi imel lastvo in bi..."

Mnoški "Sweater", siva volna, ne pavolnasti, rudoče ali modro nakinčani, vseh velikosti, je posebnost pri Reimers, 3423 St. Clair ave. blizu zeleniškega križišča.

Zeleni sukujeni svršniki, polna dolgost z enakim blagom nakinčani, posebna vrednost po \$7.50, pri Reimers, 3423 St. Clair ave. blizu zeleniškega križišča.

Moški "Sweater", siva volna, ne pavolnasti, rudoče ali modro nakinčani, vseh velikosti, je posebnost pri Reimers,

Dr. sv. Frančiška, št. 66, K. S.K.J. ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Jos. Percovi dvoranu na 79th St. Predsednik, Alois Zupančič, 3236½ Hamilton ave. I. tajnik Josip Perko, 6914 Grand ave., zastopnik Anton Šusteršič, 1618 Otter ave. Rojaki se vabijo k obilnemu pristopu.

— V vsaki naselbini bi radi imeli poštenega zastopnika, ki prevezel naše posle v tamniji naselbini. Pogoji dobr in dobro delovanje.

Društveni oglasi.

Dr. sv. Frančiška, št. 66, K. S.K.J. ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Jos. Percovi dvoranu na 79th St. Predsednik, Alois Zupančič, 3236½ Hamilton ave. I. tajnik Josip Perko, 6914 Grand ave., zastopnik Anton Šusteršič, 1618 Otter ave. Rojaki se vabijo k obilnemu pristopu.

— Društvo sv. Vida št. 25 K. S. K. Jednote ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knaušovi dvoranu. Predsednik: Mike Setnikar, 6131 St. Clair Ave.; tajnik: Jos. Rus, 1306 E. 55 cesta; društveni zdravnik: dr. J. M. Seliškar.

— Društvo sv. Vida št. 25 K. S. K. Jednote ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knaušovi dvoranu. Predsednik: Mike Setnikar, 6131 St. Clair Ave.; tajnik: Jos. Rus, 1306 E. 55 cesta; društveni zdravnik: dr. J. M. Seliškar.

— Društvo sv. Vida št. 25 K. S. K. Jednote ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knaušovi dvoranu. Predsednik: Mike Setnikar, 6131 St. Clair Ave.; tajnik: Jos. Rus, 1306 E. 55 cesta; društveni zdravnik: dr. J. M. Seliškar.

— Društvo sv. Vida št. 25 K. S. K. Jednote ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knaušovi dvoranu. Predsednik: Mike Setnikar, 6131 St. Clair Ave.; tajnik: Jos. Rus, 1306 E. 55 cesta; društveni zdravnik: dr. J. M. Seliškar.

— Društvo sv. Vida št. 25 K. S. K. Jednote ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knaušovi dvoranu. Predsednik: Mike Setnikar, 6131 St. Clair Ave.; tajnik: Jos. Rus, 1306 E. 55 cesta; društveni zdravnik: dr. J. M. Seliškar.

Napoleonova vojska v Novem Mestu.

Ravno pred sto leti je bila cela Kranjska dežela kakor skoro cela Evropa pod oblastjo Napoleona. Ko si je Napoleon osvojil skoro celo Evropo, razven Rusije, je nabral po ogromnem svojem cesarstvu velikansko vojsko in se z ogljem in mečem napotil v daljno Rusijo. Ker je bila vsa sila Napoleonova odšla v Rusijo, so začeli podpiranjeni Avstrije zbirati in pripravljati vojaštvo proti svojemu cesarju Napoleonu.

Glavno taborišče in zbirališče se je nahajalo pod Gorjanci v obširnih gozdovih na Dolenjskem, kjer so se ljudje zbirali pod zastavo cesarja Franca od avstrijskih dežel. Temni gozdi so jim mudili dobro zbirališče, tako da ostala francoska vojska ni prav nič slušila, kako se zbirajo vojaščaki pod Gorjanci in brnsijo orožje za francoske vratote.

Novomeška oklica je bila pripravna za skrivena zbirališča, ker je z gozdi obraščena. Novomesto je bilo v temi načistu drugem stališču kot glavno mesto Ljubljana. Ljubljanci so bili naklonjeni Francozom, in glavno poveljstvo in taborišče Francozov je bilo v Ljubljani. Novomesto pa ravno nasprotno. Ljubljanci so se sami zbirali in se vojskovali za Francoz, dočim se Novomeščani izdajali Francozu. Avstriji, tem in jim pripravljali pot v deželo.

Vprašanje je, zakaj je bilo Novomesto tako nasprotnega mišljenja. To nam pojasni tako

PRVO DEJANJE

izvirne zgodovinske drame, ki se vprizori v nedeljo zvečer, 20. novembra ob 8. uri v Knausovi dvoranah.

Francoz s svojo vlado so prinesli tudi svoje navade, ki so bile tuje prebivalstvu Novega mesta. Ljudstvo je godrnalo čez usiljivo francosko vlado. In iz tega sledi, da so želeli zopet avstrijske vlade. Ena takih francoskih novotarij je bila, da so iz starodavne novomeške proštije odpravili vse kanonike, in v proštiji so se nastanili francoski časniki. Odpravili so poroko v cerkvini in upeljali civilno poroko, ki jo je vršil župan na rotovžu. Mesto oklicev na prižnici, je občinski stražnik šel po mestu z velikim bobnom in na vse grlo kričal kdo bo prihodnji teden poročen. Stvar je bila v resnici smešna.

Stvar je prišla tako daleč, da je postal novomeški bohar javni komik, ki je z navihanostjo, prirjenja slovenskim godcem zasmehoval novomeški ženski pol pri svojem bohanju po glavnem trgu. Posebno se je zameril ženskam, ker je na ves glas upil okoli, koliko je katera stara, kar ženska najbolj nerada sliši, in vršili so se prepriki kar na cesti, da so oslikane device popravljajo svojo starost kar na deset let. A policija niso ugnale, ker v prihodnjem je okliceval nekako tako-le. Stara je toliko, da je ni treba varna, stara je toliko, da bo imela kmalu petdeset let.

Gotovo je, da so tako zastnehanje priklicala ogorcev v ženskih dušah, in da so vsa dekleta sklenila, da ostanejo toliko časa device, dokler so Francozie v deželi. Z dekleti so pa delali na vse kriplje poroke-željni fantje, da se Francoz čimprej preženo iz dežele, kar se je tudi zgodilo, a gotovo ne v našo korist.

Znan je namreč, da je bila Kranjska, Štajersko, Koroško, Primorsko in druge dežele dolgi proti Hrvatski, združene v eno francosko provincijo: Ilirijo. Ilirija je mnogo obeta na bodočnost, a nesreča je na Ruskem pripomogla, da je bil Napoleon na Ruskem uničen in Avstrija je dobila svoje dežele zopet pod svojo oblast, in Slovenski Iliriji je za vedno odzvonilo.

Novomeščani so torej delali proti Francozom. To je slušil tudi guverner v Ljubljani, ki je poslal svojega komisarja poizvedovat, kaj je resnice na tem. A Novomeščani, na čelu svojega župana Jelovška in občinskega svetnika Lušarja, so zaprli tega komisarja, ravno ko je hotel komisar prijeti avstrijske preoblečene vohune.

Temi vohuanom so dali časa, medtem ko je bil energični komisar zaprt, da so natančno ogledali mesto in francosko posadko, ter pripravili ljudi na prihod avstrijske vojske. Kakor povodi v najresnejših dneh, najnevarnejših časih, je stal tudi v Novem mestu v ospredju občinski tajnik, ki je bil vedno z vsako vlado, ki zmaguje. To so tisti sebični ljudje, ki vedno po vetrju obračajo plasc, in tako tudi novomeški tajnik Zajec. Komaj so prišli Francozzi v deželo, že je hitel razvijat zastavo v pozdrav in novomeno kričati: Vive Napoleon! Zato pa tudi sedaj vedno skrbti in vprašuje ljudi, če Francozje ostanejo ali ne, kajti ko bi začutili, da Francozje zapuste deželo, bi bil največji avstrijski patrijot. Zato tudi ne ve, kam ga vleče domoljubno srce, ko vidi preoblečene avstrijske ogledne, tedaj premišla vedno: Morda zmaga Napoleon, morda pa ne! A misli si: Vojna je vojna, čas v katerem se človek najlagje opraviči, in tu se tudi njegova igra prične. Vso stvar si še enkrat stavi pred oči. Vidi Lušarja, navdušenega avstrijskega patrijota, župana Jelovška, očeta Brodnika, gospoda županja in vse druge na delu za Avstrijo. Tak položaj je treba izkoristiti, ker ljudje so vedno voljni, kadar jim gre za telesno varnost, v marsikaj privoliti. In takrat ko pusti župan Jelovšek prijeti komisarja, se začenja za Zajca novo življenje. Kako izdaja rojake, brez vsakega pravega nameha, samo za svojo korist.

DRUGO DEJANJE

nas privleče v občinsko pisarno, kjer je komisar zaprt, zajedno z slugo Gusiča, ki se neusmiljeni norčuje iz francoskega komisarja. Za smeh in zabavo skrbti v polni metri Brajdici. Komisarjevim mukam pa napravi konec občinski tajnik, ki stoji na strani francoske vlade. Pripravlje nameč francoskega poveljnika Pietragrassa, ki osvobodi komisarja. Vsled tajnikeve posredovanja pripravi komisarja, da se popolnoma uda in zaupa Zajcu. Tako postane Zajec naenkrat gospodar Novega mesta. Mož postane radikalni prevzetnež in objednatekcionarni skromnež, ki plava nad Novim mestom kot mistični Božja. Vsled te svoje močnosti je pripravljen izdati vse Francozze, ako so Novomeščani voljni obdržati ga, oziroma ga postaviti čez Novo mesto kot policijskega komisarja. V nasprotnem slučaju pa je pripravljen žrtvati novomeškega župana in občinske svetnike, ake bi nasprotovali njegovi leti. Komisarjevi službi, ki nju dovoljuje snubiti županovo hčer, ki je bila Lužarjeva zaročenka: Emilija. Mogočnemu Zajcu pa zmeša štrena gospo županu, ki naredi križ čez lepe Zajceve narrete. Toda usoda gre svojo pot. Poraženi Zajec gre in na svojega župana ter ves občinski svet francoski vladiti, a izluden komisar zbere vojaštvo in se pripravlja, da izdajal-

ce skupno prime pri slavnostni pojedini, prirejena na čast komisaru. Vojaštvo je skrito v obližju Brodnikove krème, kjer se vrši pojedina; vojaštvo čaka na živig g. komisarja, da nadomita plane nad izdajalcem. Zvijače so torej prvi pogoje vsake zmage, in tako nam bo povedalo

TRETJE DEJANJE

komu bo zvijača v slavo in komu v pogubo. V zadnjem dejanju se nahajamo pri krčmarju Brodniku, ki je pa pred bližajočo se nevihto zapustil dom in bežal v Mokronog. Gospoda je zbrana pri pojedini. Veseli napitnici in pesni se glase, žvenket kozarci in živijo klicev se meša med vzburenimi vzdihljali mogočnega, a razadne poraženega Zajca. On je izdal svoje rojake in mirno čaka, kdaj udari skrito vojaštvo na izdajalce, da jih odpetuje v zapor. In kakor sam pravi, imajo tam pripravljeno gilotino, s katero režejo glave. Sam Zajec pa na prigovaranje komisarjevo opasuje župansko prevoz, znatenje županske časti, ki mu pripomore do slučajno veseli vesti, da se avstrijska vojska bliža Novemu mestu, kar mu naznani Brajdici preoblečen v kovačko obliko, ker je misil, da ima pred seboj župana. Stvar dohi takoj drugo lice. Iz strastnega Francozza se takoj spremeni v domoljubnega Avstrije in svoje prejšnje izdajalstvo utajuje, ko komisar najbolj potrebuje njegovega pričevanja. Vrši se prizor za prizorom, vse je zbegano, nad celo družbo visi tiščina, ali pridejo Avstrije ali ne, ker Francozzi so se resno pripravljali, da ukrote sovražne Novomeščane.

Kar naenkrat se začne tropentanje, puške pokajo, gôdja svira avstrijsko himno, kar naznana, da se bližajo Avstrije. Francozzi so vsi zbegani in ne vedo, kaj to pomenja. A ko vidijo, da je nastal nerad med francoskim vojaštvom, pritisnejo Avstrije močnejše, in Novomesto je bilo zaveto. Gusič — prejšnji ogleduh, udarec v Brodnikovo krème, kjer zajaže komisarja in poveljnika Pietragrassa. Vname se boj med Gusičem in komisarjem. Pietragrassa hoče oba pomiriti, videc, da je vsak upor zmanj, a Gusičev vojaštvo ga ustrelji, ko se gane raz mesto. Komisar odpaše sablo in se uda, posloviti se od svojega mrtvrega tovariša, končno očita ljudstvu nevhaležnost napram Franciji, ki je hotela slovenskim deželam le dobro, ampak žal da dela to ljudstvo le za svoje zatiralce — za habsburško družino.

Tako konča zgodovinska igra in tako je končala svobodomelsna in bratska vlada na Kranjskem in v drugih deželah. In naši predniki in predniece so bili resni zakonski zadržkov, namreč razhobnjanja, kar je še danes med našim ljudstvom v navadi kot pregovor. Namreč, ni treba vsega razobnati,

Gusič je potem vzel krčmarjevo Pepeco, Lužar pa županova hčer Emilijo. Zajca so pa odpustili z malo penzijo iz službe.

Tako so naši rojaki v donovini zopet pod avstrijsko vlado, ki jih tepe in izkorisča, zaničuje in zatira. Ko bi ostali pod francosko vlado, gotovo ne bi poznali tako krutih časov, kakor smo jih zabičeli leta 1908, ko sta padla od avstrijskih krogel Lunder - Adamič. Drugi udarec nam je zadal ista avstrijska vlada, za katerega so se bili naši predniki, da je uničila mož po imenu Ivan Hribar, ki je bil najzaslužnejši mož za belo prestolico Slovenije, ki je znan po vsem slovenskem svetu, daleč preko črno-rumenskih mej Avstrije. To je vse plačilo za patriotsko delo domoljubnih Slovencev. In baš ta nasilja se gode so gode ob stoletnici krvavih dñi, v katerih so šli Slovenci v boj za svoje sedajne zatiralce.

Taka igra, ki stane veliko truda in stroškov, predno se sploh dobi, se bo uprizorila sejaj na slovenskem oduv v Clevelandu. A igralci se niso ustrashili dela in so se z veseljem posvetili delu, katerega sad bolemo videli v nedeljo. Društvo ni gledalo na velike stroške, ko je preskrbilo razne vojaške uniforme in druge priprave, katere zahteva uprizorite.

Slovencem se bode zonet pokazalo, kaj zamore dobra volja in veselje do dela. Upamo, da se bodejo rojaki v obilnem številu udeležili igre, ki je edina te vrste, kar se jih je doslej uprizorilo.

Za prijazni poset se priporoča društvo

LUNDER-ADAMIČ.

Najnovejše CIGARE se imenujejo "Slovenski Sokol"

Te cigare so štirih vrst in kakovosti, katere vse imajo to lastnost, da so boljše kot vsake druge cigare. Vsi slovenski gostilničarji po Ameriki, zlasti pa v Clevelandu bi morali imeti te smodtke. Izdelujejo in prodajajo se na korist podpornega društva "Sokol".

Edini prodajalec za te cigare je

Jos. H. Miller,
917 Woodland Ave.
Cleveland, O.

Pošiljajo se tudi izven mesta. Pišite na prodajalca za cene. Nadalje prijoročam Slovencem največjo in najboljšo zalogo žganja na drobno in debelo. Moja večletna delavnost med Slovenci je znana in vsi vedo, da prodajam le dobro blago po dobrih cenah. Naročila za žganje se sprejemajo tudi iz drugih mest.

Pišite po cene.

Naši zastopniki.

Sledeci rojaki so pooblaščeni pobirati naročnino, prodajati knjige, naročati tiskovine in pobirati oglase v svojih našelbinah.

Za Cleveland in okolico: Ivan

Lah in Viljem Sitar.

Za Chicago, Ill.: Martin Lau-

rich, 1000 W. 2nd Pl.

Za Waukegan in No Chicago,

Ill. Fr. Osredkar Box 354 No.

Chicago, Ill.

Za Springfield, Ill.: Anton Kuž-

žnik, 1201 So. 19th St.

Za La Salle, Ill.: Chas. Okle-

čan.

Za So. Chicago, Ill.: Martin

Laurič, naslov kakor zgoraj.

Za Alleghany, Pa.: Nic. Klepec

836 Liberty St.

Za Forest City, Pa.: John Oso-

lin, Box 492.

Za Moon Run, Pa.: Frank Str-

mljan, Box 238.

Za Irwin, Pa.: Frank Demšar,

Box 60.

Za Creb Tree, Pa.: John Tome,

Box 94.

Za Ironwood, Mich.: Jos. F.

Mavrin, 132 Luxmore St.

Za Ely, Minn.: Jos. J. Pesch,

Box 165.

Za Eveleth, Minn.: Jos. Sker-

janc, Box 438.

Za Kansas City, Kans.: Anton

Zagar, 330 N. Ferry St.

Za E. Mineral, Kans.: Ig. Schlu-

ge, Box 47.

Za Rock Springs, Wyo.: Ant.

Justin, Box 563.

Za Murray, Utah: Val. Eltz,

Box 21.

Za Enum Claw, Wash.: Joseph

Malnaritch.

Za Omaha, Nebr.: M. Ostronič,

1408 So. 12th St.

Za Great Falls, Mont.: John An-

zac, Rainbow, Dam.

Za Montevideo, Uruguay: Juž-

na Amerika, Frank Istič.

245 Libertad.

Za Joliet, Ill.: John Jevitz

1306 Cora St.

Za Sheboygan, Wis.: Frank

Košak, 927 Illinois ave.

Za Barberton, Ohio: John Ga-

brovšek, 166 Huston St.

Hrvatsko Pod. dr. Sveti Nikola,

St. 22, N. H. Z.

Satan in Iškarijot.

Spisal Karol May; za "Ameriko" priredil C. J. P.

TRETJA KNJIGA.

(Nadaljevanje.)

Ko zasedamo konje, zajam in zadrvimo naprej proti Henrietti. Ko pridemo tja, zvemo, da je prišel Juditin voz sem že osenir na pred nami, in da je tukaj tudi konje menjala. Druga pa niso hoteli nicesar povedati. Vendar, ker smo bili prepričani, da je namenjena v Albuquerque, kjer jo pričakujemo, nam ni bilo treba iskatijene sledi. V imenovanem mestu pride gotovo. Ker se je ona moralna z vozom voziti po ovinkih, in mi jahali smo lahko prišli prej tja kot ona ter jo tako že lahko pričakovali, kakov tudi Melton. Seveda not, po kateri smo moralni jahati, je vodila preko severnega dela Lano Estacado, ki je znana puščava v Texasu. Ta pot je grozno slab, Pripravljeni smo morali biti, da več dni ne dobimo vode in hrane. Jaz sem bil zato, da jahamo po krajski poti naravnost v Albuquerque, dočim je Winnetou zagovarjal pot, po kateri se je Jedita vozila. Po daljšem pregovaranju konečno odločimo, da jahamo naravnost za sledjo, katere mnenje je posebno Winnetou zastopal. Jaz sem se udaljegov volji.

Tako smo jahali cele tri dneve po pianotah, ravninah, po prerijskih. Prvi dan smo imeli dovolj hrani za živino, drugi dan je zelenje polagoma začelo izginjavati in tretji dan se je svet spremenil v trdo kamnje, na katerem se niti sledovi niso pozvali. Proti večeru še le pridemo do male mlake, kjer si pogasimo svojo žejbo. Kjer je bila voda precej onesnažena, smo rabili svoje robe, da jo očistimo. In ko naposled še konje napojimo, ni ostalo od mlake nicesar družega kot blato. Računal smo, da pridemo do noči do kakega pritoka reke Canadian River. Tam mora biti gotovo veliko trave in vode, in kjer bi se končalo naše stranjanje.

Toda kmalu popoldne druga dne postane zrak tako vlažen in sopien, da smo konji parali. Vse obzorje je bilo preženo z ruščastimi oblaki. Winnetou se nekoliko ozre proti nebu:

"Skoro je tako vreme, kot bi imeli pričakovati samun v puščavi," reče Emmery.

"Gotovo," odvrnem. Sreča, da nismo predaleč od reke. Z nevihtami Lano Estacado se ne smemo saliti.

"Moj brat Old Shaterhand govori prav," reče Winnetou. "Kadar stopi duh Lano Estacado iz svoje globočine, tedaj plane razjarjen po puščavi, med pesek do neba in preobrača cele gozdove."

"Strela jasna! In mislite vi, da pride res ta grozni samun nad nas?" reče Emmery.

"Gotovo. Winnetou to dobro ve. Moji bratje naj spodbodejo svoje konje. Če nečemo biti pod oblaki peska, tedaj moramo priti na kraj, kjer smo vsaj nekoliko zavarovani."

Konje spodbodemo, uboge živali so same vede, da se tu ni žaliti; napele so vse svoje moći, da pridejo čim hitrejje naprej.

Rudečki sijaj na horizontu je postal vedno bolj širok. Gorej se je svetilo, spodaj pa postalo vedno bolj temno. Nevarnost nam je na vsak način pretila, to sem znal iz lastnega prepričanja, ker sem že nekolikorat doživel to nevihto v Lano Estacado.

Odkar smo spoznali nevarnost, so minule že skoro dve ur, nevihta in orkan se mora zliti nad nas v četrte ure, pa konji skoro niso mogli več naprej. Bici in ostroge niso pomagale nicesar ker uboge živali so se same toliko napenjale, da so komaj še dihalo. Željno smo se ogledovali po kraju, kjer bi dobili rešilno mesto.

To se pokaže na vzhodu pred nami, majhna toda zelo razprostena sijama, pesek ni bil več tako globok kot prej, in tupa-

cem opazimo nekaj trave. "Konec puščave zaklici Winnetou." Ali vidi tam gosto travo in drevesa ter grmovje, brat Shaterhand?"

"Da," odvrnem. Trava se prične, in mi smo rešeni. Udarite po konjih, da pridemo čimprej do trave in dreves, kjer mora biti gotovo tudi kaka voda."

Mogoče je bilo grozno utrihati po konjih, vendar v resnicu pa ne. Konje napodimo naprej z udarcem, ker tukaj se niso samo za naše, pač tudi za njih življenje. Kričimo, zvigačmo, tepevmo in dirjamo naprej, kar se da. Kmalu smo med grmovjem, med drevenjem — in tu obstojimo.

Ni nam bilo treba razjahati, ker konji popadajo od truda sami na tla. Treseo se po vsem življenju; z daleč odprtimi gobci komaj dibajo, njih oči so zaprte.

"Sedla stran," zaklicem. "Tepite jih s palicami, da ne zmrznejo. Mi moramo konje obdržati, ker sicer ne moremo naprej."

Po teh besedah odvzamem svojemu konju sedlo in odrezem v grmu palico. Brez odlašanja sledi Winnetou mojemu zgledu.

"Kaj, uboge živali naj s palemi tepev?" reče Emmery in me začudenog pogleda.

"Da, če ga ne tepeš, ti zmrzne."

Dasi Emmery ni razumel mojih besedij, vendar sledi mojemu zgledu in žene konja drgniti ter s palico pretepati.

In tu — začelo se je. Kakor glas iz pozavne je donelo nad našim glavami: potem se pa oglasi stotine rjevečih, tulečih in pliskajočih glasov. Grozna vrčina se nas poloti, in takoj za to vročino pa grozovit mrazki je moral prihajati samo iz severnega tečaja. Ta mraz mi je bil znan; v tem mrazu je bila nevarnost za naše konje. Bičam svojega konja s palico, kar tudi Emmery in Winnetou, ne, da bi mu povzročili bolečini, pač pa da držim njegovo kri na površju tripla. Mraz je trajal komaj eno minuto, vendar je tako rezal, da bi konji gotovo poginili po tolikem trudu, ki so ga imeli, da jih nismo s pretepenjimi obdržali gorko. Tepenje in drgnenje ni pripristilo, da so občutili mraz.

Kmalu po tem mrazu nastane ista vročina kot prej. Toda takoj za tem se pa dvigne vihar, ki nosi cele cente peska iz puščave, v treh minutah smo bili vsi pokriti prav na lebelo s peskom. Oči, usta, nos in ušesa, vse je bilo zabašano s peskom. Do deset palcev visoko peska je ležalo nad nami.

"Winnetou!" zaklicem.

"Carli!" odvrne.

Winnetou leži poleg menega. Z roko hočem prijeti Winnetou, vendar ne morem, ker šele sedaj opazim, da imam obe roki zvezane na hrbitu. Plačam hočem kyišku, vendar ne morem. Ali sanjam, ali je resnica? Nad seboj vidim že telesne zvezde, ki že ugastujejo, in okeli nas pa grmovje. Toda kaj je to? Med grmovjem sedi mnogo temnih postav, in luh masti mi pove, da so to Indijanci. Nihče se ne zgane: nihče ne reče besede.

Skoro sem še vрjel, da sanjam, toda bilt je le vendar resnica, da sem isti ujet in zvezan. Ta, Emmery? Ko: vidim že zvezdah mora biti očaji trete ure zjutraj. Emmery je torek stražil ta čas

"Emmery?" vprašam.

"Well?" odvrne slednji.

"Torej tudi ti?"

"Kar po domače so me nadali?"

"Ko si stražil?"

"Za!" kakor iz zemlje so prišli nad mene. Prijeli so me za vrat, roke in noge, spredaj in zadaj, zgorje in spodaj, nakar so mi stisnili grlo, da nisem mogel kričati.

"Kdo?"

"Indijanci!"

da ne brez teškega boja. Indijanci je bilo štirinajst, nas pa šest. Postreljati smo moralni osem Indijancev, med njimi samoglavjarja, Ateša-Mu Ostali so pobegnili. Ustreljeni Indijanci smo pokopali, glavarja smo položili v poseben grob med skalami, katerega smo potem zakrili s kamenjem. Indijanci, oziroma Komanci so pa moralni zvedeti za ta grob. Ko sem se nameč pozneje enkrat vrnil z Winnetouom na to место, sem dobil grob v popolnoma drugem položaju. Indijanci so okrasili grob svojega glavarja."

"Kako zanimivo je to moralno biti," pristavi Emmery.

"Zanimivo?" rečem. Najraje bi šel proč od tega mesta, ker v bližini mora biti nekje glavarjev grob. Kaj pravi moj brat Jonatan Melton?"

Winnetou je bil mnenja, da ostanemo še na mestu. Večer je bil bližu in hrane smo imeli za konje in za nas. Kaj smo hoteli več!

Potem pa preiščemo ekolico prav skrbno, ker v bližini reke se veliko laglje s kom srčamo kot na odprt prariji, kjer človek lahko daleč gleda. Opazili nismo nicesar, kar bi nas vznešljalo. Toda prav kar sem se obrnil, da korakam nazaj proti potoku, ko pada streln. Vstrasil se nisem, ker vsak prejški lovec pozna glas znane puške. Vedel sem, da je ustrelil Emmery, in ker je padel samo en streln, ni bilo povoda za skrb. Ko pride do potoka, vidim, da je ustrelil debelega purmatata. Nihče mi ni zamejil, ker slastno meso puranovo tekne gotovo vsakemu.

Ko smo si zbrali "igoden prostor za tabor, smo zapalili ogenj, da spečemo puran. Po polovico smo ga povzili, in drugo polovico smo pustili za drugi dan.

Drugi dan! Če bi človek vedel, kaj se zgodi drugi dan! Saj niti ne vemo, kaj se zgodi v prihodnjih urah. Določeno je bilo, da mi druge polovice purana ne povzijemo, pač pa je bila namenjena osebam, katerim bi mi gotovo ne privočili kaj tacega.

Naravno, da nismo vsi trije naenkrat spali; menjavali smo se pri straži. Jaz sem imel prvo stražo, potem je sledil Winnetou in Emmery. Okoli polnoči sem že zopet jaz prisel na vrsto: ogenj, ki je še tlel, potlačim, ker ga nismo potrebovali. Čez eno uro zbudim Winnetoua in se zopet vlezem. Toda zbudil sem se popolnoma drugače kot sem mislil. Imel sem hinde sanje. Ležal sem doma na postelji: tu se oprav vrat, dasi so bila od znotraj zaklenjena, in v sobo pride nekaka opičja postava, ki skoči na mojo posteljo in me zgrabi s koščenimi rokami. Kričati nisem mogel, pa tudi premakniti ne. Tlačila me je mora.

Zhudim se. Ah! Saj nisem bil doma, pač pa daleč v notranjini države Arizona.

"Winnetou!" zaklicem.

"Carli!" odvrne.

Winnetou leži poleg menega. Z roko hočem prijeti Winnetou, vendar ne morem, ker šele sedaj opazim, da imam obe roki zvezane na hrbitu. Plačam hočem kyišku, vendar ne morem. Ali sanjam, ali je resnica?

Nad seboj vidim že telesne zvezde, ki že ugastujejo, in okeli nas pa grmovje. Toda kaj je to? Med grmovjem sedi mnogo temnih postav, in luh masti mi pove, da so to Indijanci. Nihče se ne zgane: nihče ne reče besede.

"Zelo dobro."

"Lepo; postane vam še bolj."

Torej umri boste, počasi, v kamenitnem grobu. In da bo vaša smrt še težja, vam morem povedati, da se bom jaz po vaši smerti čutil tu na zemlji kot v nebesih. Predno se pa poslovova, vam moram še priznati, da sem isti, za katerega ste me imeli."

"Zelo dobro."

"Lepo; postane vam še bolj."

Torej umri boste, počasi, v kamenitnem grobu. In da bo vaša smrt še težja, vam morem povedati, da se bom jaz po vaši smerti čutil tu na zemlji kot v nebesih. Predno se pa poslovova, vam moram še priznati, da sem isti, za katerega ste me imeli."

"In kako se imenuješ ti?"

"Reče obrnjen proti Angležu."

"Bothwell."

"Potem pa stopi k meni, me ogleduje nekaj časa, nakar vpraša:

"In tebe imenujejo Old Shaterhand?"

"Da."

"Ti si sovražnik Komancov?"

"Ne, toda braniš se proti vsakemu, ki me napade."

"Ali nisi z Winnetouom umrtil 'Močno roko', ki je bil moj oče?"

"Da, toda ne z Winnetouom, ker glavarja je podrla moja kroglica."

Dalje prihodnjič.

—Lahko kupite črno dolgo suknjo za \$3.98 pri Dan Ulmerju.

"Toda o krvnem maskevanju 'Velicie Pušice' niste vedeli nicesar."

"Ne, toda vedel sem, da so Komanci veliki sovražniki Apačev. Pomudil sem torej glavarja, da mu povedem, kako naj ulovi Winnetoua, dočim je moral on meni obljubiti, da me pusti brez ovis nadaljevati mojo pot."

"In je bil zadovoljen, kaj ne?"

"Pa kako, posebno, ker je slišal, da je tudi Old Shaterhand zraven."

"Kdo?"

"Indijanci!"

"Izdati znate prav lepo."

"Me nič ne brigati, ker vi ste moj sovražnik. Toda sedaj imam samo še dve prošni do vas, katere mi kot gentleman getovo spolne."

"Gоворите."

"Prijatelj sem lepi puščnik. Vimate dve puški, ki ste tako slavni, da vas jako nujno prosim, da mi jih pred smrtjo izročite."

"In če vam jih ne dam?"

"Vam ne pomaga prav nič, ker puške so moj plen."

"Lepo. In druga prošnja?"

"V Tunisi ste naredili in podpisali nekaj dokumentov, in kakor se mi zdi, da gorovijo ti dokumenti o najdbi gotovega tripla. Kje so dokumenti?"

"Pojdite v New Orleans k odvetniku Murphyu. On vam jih bo gotovo izročil."

"Ne bodite neumni. Poglejte polovico vašega purmana imam že: sedaj pa vzamem tudi puške."

"Melton zgrabi po puškah, ki leže poleg mene. Že hočem poklicati glavarja; tu se pa za meno začuje oster, povlejvelen glas."

"Stoj! Pusti puške!"

"In zajedno stopi govornik naprej. Bil je glavar, ker je imel tri orlova peresa v glavi. Medtem je postal tako svetlo, da sem lahko spoznal njegove obrazne poteze."

"Mogoče se boste veselili, ker me bodete spoznali za posnemnik. Takoj vam povem, da govorim resno. Vi priznate, da sem v svojem življenju še vi del."

"Pa se zelo motite, Sir! Jaz sem pošten mož, posebno na pravnikov vam. Ali naj vam dokažeš?"

"Ker je nisem nečesar nečesar, da se obrnil, da korakam nazaj proti potoku, ko pada streln. Vstrasil se nisem, ker vsak prejški lovec pozna glas znane puške. Vedel sem, da je ustrelil Emmery, in ker je padel samo en streln, ni bilo povoda za skrb. Ko pride do potoka, vidim, da je ustrelil debelega purmatata. Nihče mi ni zamejil, ker slastno meso puranovo tekne gotovo vsakemu."